

veac nou

ORGANUL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

ANUL XIV Nr. 695

VINERI 11 IULIE 1958

12 PAGINI, 1 LEU

Din sumar:

- **Conferința de la Geneva**
(pag. 3-a) de M. Mihail
- **Nodul aerian Vnukovo**
(pag. 4-a) de Viktor Gavrilin
- **Opt luni printre eroii din „Pe Donul liniștit“**
(pag. 6-7) de Maia Merkel
- **Arta în viața de fiecare zi**
(pag. 8-a) de Constanța Manu

SPECIALIȘTII ANULUI 1958

Sub titlul „290.000 de noi specialiști“, N. Novikov face într-un număr recent din „Les Nouvelles de Moscou“ un succint dar edificator și impresionant bilanț al rezultatelor dobândite de învățământul superior sovietic în acest an, în ceea ce privește pregătirea specialiștilor de înaltă calificare, și enumere măsurile ce s-au luat în ultima vreme în vederea realizării unor succese și mai mari în acest domeniu.

Promoția instituțiilor superioare de învățământ din Uniunea Sovietică va atinge așa dar în acest an cifra de 290.000 de tineri specialiști, cu aproximativ 20.000 mai mulți decât în anul 1957 și de 24 ori mai mult decât a dat învățământul superior din Rusia țaristă. Numai școlile superioare care depind de Ministerul Învățământului superior din U.R.S.S. — fără a socoti cursurile serale și prin corespondență — vor elibera în acest an diplome la peste 100.000 de absolvenți. La Moscova 3.500 de tineri vor termina Universitatea, 1.375 — școala superioară tehnică, 1.400 — institutul de energetică; 1.800 de tineri vor absolvi Institutul Politehnic din Ural.

În continuare, N. Novikov dă câteva cifre despre specialitățile absolvenților: 17.000 sînt destinați pentru industria construcție de mașini și aparate, aproximativ 8.000 pentru construcția de clădiri, peste 5.000 vor fi energeticieni, cam tot atîția vor fi tehnologi-chimiști, 3.500 specialiști în siderurgie, peste 5.000 geologi. Vor fi de asemenea 10.000 de economiști, peste 2.000 de juriști, filologi, biologi etc.

Universitățile sovietice vor elibera în acest an diplome la peste 17.000 tineri pentru multe specialități în științe care nu sînt tehnice.

O deosebită grijă acordă statul sovietic repartizării în producție a tinerilor absolvenți. Tuturor le este asigurată o funcție în specialitatea în care s-au pregătit. Toate ramurile de activitate necesită specialiști calificați. E destul să vedem — spune N. Novikov — ofertele de serviciu pe panourile de afișaj sau la porțile uzinelor. Cererile cele mai insistente de specialiști calificați vin din regiunile de răsărit ale țării, din Siberia și Extremul Orient, unde este în curs o gigantică construcție industrială. Consiliul economiei naționale din Kemerovo cere 1.100 de specialiști, cel din Krasnoiarsk 750, iar cel din Novosibirsk 740. Mulți tineri cer ei înșiși să fie repartizați în regiunile îndepărtate, spre a deveni constructorii unui viitor strălucit.

Arătînd că noua promoție de 290.000 specialiști cu pregătire superioară constituie un rezultat cu care oamenii sovietici se pot mindri pe bună dreptate, autorul ridică problema măsurilor care trebuie luate pentru continua îmbunătățire a nivelului de pregătire a viitorilor specialiști ce vor fi instruiți de către instituțiile de învățământ superior. În această privință, o atenție deosebită va fi dată recrutării studenților dintre tineri cu experiență practică. În legătură cu aceasta, N. Novikov semnalează noile condiții de admitere în instituțiile de învățământ superior. Aceste condiții prevăd ca la admitere să aibă prioritate — dînd desigur examen de intrare — tinerii care au lucrat cel puțin doi ani în industrie, agricultură și în alte sectoare de activitate ale economiei naționale și culturii și care au făcut dovada că posedă calitățile necesare. De același drept se bucură ostașii și marinarii demobilizați.

Începînd din acest an se vor prezenta la examen de admitere și absolvenții școlilor medii care au obținut medaliile de aur și

conf. univ. I. Berca

(continuare în pag. 10-a)

Inserare în tabăra pionierească.

100

de premii constînd dintr-o călătorie
pe Marea Neagră (Crimeea și Caucaz)
vor răsplăti pe cîștigătorii noului
nostru concurs de jocuri distractive

Procurați-vă culegerea de jocuri „Croaziera prieteniei“ de la chioșcarul dvs sau de la organizația A.R.L.U.S. din localitate.

NAUM ZEITLINE

Pe terenul de volei

Revizionismul — inamic al artei înaintate

Este tot mai evident că revizionismul se afirmă ca apologetii ai artei decadente contemporane, ca adepții ai formalismului în manifestările lui cele mai monstruoase. Este de asemenea tot mai limpede că adversarii realismului socialist se transformă în dușmani ai tuturor formelor artistice realiste, ai esteticii realiste în ansamblul ei.

În concepțiile lor, revizionismul contemporan urmează de aproape pe apologetii „modului de viață” capitalist, filozofia lor idealistă. Ei consideră arta ca o lume de iluzii opusă realității. În același timp, revizionismul sprijină, fără rezerve, concepțiile decadente ale esteticienilor burghezi și repetă, desigur într-o manieră „nouă”, vechile concepții ale oportuniștilor și revizionistilor internaționali a II-a, care încearcă să justifice desprinderea teoriei de practică, să propage principiul „escapismului” în artă, cu alte cuvinte fuga de viață, de realitate, de rezolvarea problemelor arzătoare care frământă astăzi omenirea progresistă. Pentru revizionismul contemporan, libertatea de creație înseamnă „eliberarea” artei de legăturile ei cu poporul, ruperea ei de viață, de necesitățile ei.

Să luăm, de pildă, articolul esteticianului iugoslav Miodrag B. Protici, „De la cubism la abstracționism”, în care autorul încearcă să demonstreze că întreaga istorie a artei ar demonstra doar îndepărtarea continuă de la principiile realiste, spre abstracționismul formalist. Fără jenă, Protici afirmă că arta populară cedează locul „artei de cameră cu nuanțe întime”. Interpretând subiectiv însuși procedeul creației artistice, el vede „progresul” în artă în căutările formaliste ale unei „puternice personalități artistice”. Ce fel de idei exprimă însă această „personalitate”, cui anume slujește ea, este indiferent autorului. „Principalul, susține el, constă în ignorarea de către artist a conținutului în folosul formei, în renunțarea la perceperea realității a vieții, în „dezvoltarea” independentă a formei...” Protici exactă pe artiștii formalisti

pentru că la ei „tabloul este din ce în ce mai puțin o reprezentare a obiectului însuși”.

Poporul iugoslav a dăruit artei multe picturi remarcabile, artiștii săi au pictat pinze vii înfățișând muncitori, țărani, intelectuali în munca lor de fiecare zi, lupta poporului iugoslav împotriva asupritorilor, împotriva agresorilor fasciști. Muzeele iugoslave adăpostesc de asemenea multe peisaje. Pentru ilustrarea teoriilor sale, Protici n-a găsit însă exemplu mai bun decât natura moartă „fără obiect”, abstracția și pătrunsă de formalism, a lui Milan Coniović.

Reprezentanții esteticii revizioniste socotesc creația fie ca un proces instinctiv, pur intuitiv, lipsit de orice rațiune, fie ca un produs al „rațiunii pure” care ignoră cunoașterea senzorială a lumii, contradicțiile reale ale acesteia. Și într-un caz și în altul creația este lipsită de ceea ce este principal, de înțelegerea vieții reale, de înfățișarea esențialului, care ajută poporul în înlăturarea vechiului și promovarea noului.

În lucrarea sa „Fauvismul și tendința ca izvor al inspirației”, un alt estetician formalist iugoslav, Celebonovici, a întreprins o incursiune în istoria artelor. Pentru el nu există nici o deosebire între arta țărilor socialiste și arta țărilor din lagărul imperialist. De asemenea el nu vrea să recunoască existența în capitalism a două culturi: cultura minorității exploatare și cultura maselor populare.

Celebonovici elogiază pe pictorul Edo Murtici pentru că, părăsind metoda realistă, a trecut la un „abstracționism cu adevărat creator”. El consideră că meritul principal al acestui pictor constă tocmai în lipsa de interes față de om, față de acțiunile și frământările lui interioare.

Și după toate acestea, revizionismul mai au nerușinarea să vorbească despre „caracterul antiuman” al artei socialiste, pe al cărui steag se află înscrisă dragostea față de om, de muncă, de dreptate socială.

Realismul socialist este metoda de creație care pune în fața artistului obligația morală de a lupta pentru viața fericită și luminoasă a milioanei de oameni. Arta antidemocratică a formalistilor contemporani însă, refuză să vadă omul. Pentru esteticienii revizionisti nici omul, nici lucrurile care-l înconjoară, nici condițiile naturale în care acționează nu sînt necesare artei.

Esteticienii revizionisti propagă cu mult zel lozincă întoarcerii la primitivism. Noi însă știm că picturile din peșteri ale omului primitiv uimesc deseori tocmai prin apropierea de natură, prin înfățișarea în-

tocmai a naturii pe care formalismul o detestă atât de mult. De aceea arta formalistă contemporană nu se poate sprijini pe nici o etapă cit de puțin importantă din istoria civilizației. Ea se întemeiază exclusiv pe negarea tuturor valorilor create de om de-a lungul mileniilor.

În lupta împotriva revizionismului, estetica marxist-leninistă afirmă continuitatea în artă. În proiectul de rezoluție cu privire la cultura proletară, V. I. Lenin menționa ca punct principal, faptul că marxismul n-a înlăturat realizările valoroase ale culturii burgheze, ci, dimpotrivă, și-a însușit și a prelucrat tot ceea ce a dat mai de preț gândirea omenescă de-a lungul a mai bine de două mii de ani. La rîndul lor, binecunoscutele hotărâri ale C.C. al P.C.U.S. în problemele artei

prof. M. Baskin

*) Text prescurtat.

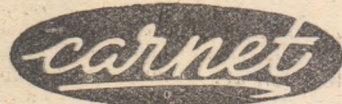
(continuare în pag. 5-a)

V. JURAVLIOV

Cuptor

Noapte-nmiresmată... Lună...
Stele și luceferi — romanțe —
Improșcîndu-le de zor,
Iulie-n cămașa-i desfăcută
Trece pe destelenitul, larg ogor.
Fug din față-i păsări mari de noapte,
Filiiie sub aripi zăpușeala;
Ca un val de aur greu,
Spicele de griu se zbat în șoapte.
Înainte-t, iorfota combinelor
Pînă-n zori de ziuă nu mai tac.
Duduie tractoare spre brigăzi —
Tancuri înainte de atac.
Iar mai colo,
Bucurînd căsuța-albastră,
Cu zulufi de aur peste frunte —
Floarea-soarelui se zbenguie-n fereastră.
Bine-i să întimpini
Picla zării,
Dincolo de trestiele verzi,
Braț la braț cu luna lui Cuptor
Lingă vechiul Irtiș să te pierzi.
Înainte de-a cădea boabe de rouă,
Vreau să ies cu o combină nouă
Și-ntrecînd la seceriș sovhozul
S-o pornesc cu harnicul Cuptor.
Țării să-i aduc belșug de roade
Snopi de griu din noul ei ogor.

În romînește de George Dan

Un grup de filologi de la Universitatea de Stat „Kirov” din Azerbaidjan lucrează de cîțiva ani la întocmirea unei istorii în 5 volume a literaturii azerbaidjane începînd din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre. Primele 3 volume ale acestei masive lucrări, consacrate literaturii din perioada prer evoluționară, au și văzut lumina tiparului.

Recent, din inițiativa Prezidiului filialei din Moscova a Uniunii Scriitorilor și a Comitetului organizatoric al Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S.R. a avut loc la Moscova „Ziua literaturii sovietice”. Cu acest prilej, în Parcul Central de cultură și odihnă „Gorki”, mîile de cititori moscovizi s-au întrînit cu peste 100 de scriitori din Capitală, care le-au citit din lucrările lor și le-au împărtășit din planurile viitoare de creație.

Cu această întrînire, oamenii de literă din Moscova au deschis seria manifestărilor consacrate apropiatului Congres al scriitorilor din R.S.F.S.R.

BORIS POLEVOI

IMPRESII DIN AMERICA

Vitrina

Pe urmele lui Ilf și Petrov, pe urmele lui Ehrenburg, cunoscutul gazetar și scriitor sovietic Boris Polevoi refăce în volumul său de impresii din America un itinerar care ne poartă de pe coastele de răsărit pe cele de apus ale Statelor Unite. Cu avionul, automobilul sau trenul expres, delegația de gazetari sovietici din care a făcut parte și Polevoi a străbătut în treizeci și trei de zile un vast teritoriu cuprins între două oceane. Un teritoriu populat cu așezări și oameni care au îngăduit unui ochi atent observarea unei multitudini de trăsături revelatorii pentru obiceiurile și mentalitatea unui întreg popor.

De aceea, în ciuda faptului că o călătorie de treizeci și trei de zile, după cum remarcă și autorul, nu este suficientă pentru a permite „analize profunde și generalizări teoretice”, imaginea vieții și a oamenilor din America se reconstituie vie, plină de culoare din aceste însemnări.

Serise în puținele ore de răgaz care urmau unor rapide, ba chiar vertiginoase deplasări dintr-un loc în altul, însemnările păstrează și comunică ritmul trepidant al călătoriei întreprinse. Ele au farmecul spontaneității și sînt impregnate de acel umor reținut, caracteristic scrisului lui Polevoi. Fîn cunoașterea psihologiei umane, scriitorul creionează rapid portretele celor pe care-i întîlnește, făcîndu-ne să vedem adesea, cu un real talent satiric, dincolo de înfățișarea fizică a oamenilor adevăratele lor trăsături morale. Și de multe ori, tot așa cum își privește interlocutorii sau cunoscuții întîmplători cu ochi pătrunzători și le definește și profilul sufletesc, Boris Polevoi, din cîteva notații, reconstituie atmosfera unor locuri sau orașe pe care le străbate. Atmosfera de tumult și de trepidare nebunească a marelui oraș, New York-ul, liniștea și calmul monoton al statului Utah, culoarea și vivacitatea Californiei, dezmațul și spiritul

mercantil al unor orașe din Nevada, toate acestea trec prin fața noastră ca într-un film care se derulează uneori într-un ritm amețitor.

Dar dincolo de pitorescul locurilor, Boris Polevoi observă și notează cu multă pătrundere fapte, obiceiuri și întîlniri caracteristice pentru mentalitatea și gândurile diverselor categorii de americani. Și în aceasta, cred, constă cel de al doilea merit, esențial aș spune, al cărții. Căutînd să se apropie cu toată sinceritatea de americanul obișnuit, Boris Polevoi află întotdeauna prin acest contact nemijlocit dorința acestuia de a cunoaște Uniunea Sovietică, de a ști adevărul despre înfățișările Țării Socialismului. Aprecierea măturisită pentru Uniunea Sovietică este exprimată de oameni diferiți: de la muncitorul simplu la intelectualul cinstit și obiectiv, de la gazetarul onest și informat, la omul de afaceri realist. Și mai ales reiese limpede, din convorbirile avute cu oameni din cele mai felurite medii, dorința poporului american de a menține pacea. Străbate din aceste convorbiri, de cele mai multe ori întîmplătoare și spontane, năzuința de cunoaștere reciprocă, condamnarea barierelor artificiale și a isteriei războiului rece. Dar, ne arată însemnările lui Boris Polevoi, grupul de gazetari sovietici a avut de făcut față și unor provocări mirșave a avut a demasca perfidia unor urzeli îndreptate împotriva sincerității și reciprocității dorințe de informare cinstită.

De aceea, în dialogul imaginar pe care-l întreține ades în paginile cărții sale cu un fost combatant american cu care s-a întîlnit pe Elba, Boris Polevoi revine cu invitația de a vorbi sincer.

E nota caracteristică a acestor însemnări, pline de vivacitate și de vervă, îngăduind alături de autorul lor o călătorie printre oamenii și locurile de peste Ocean.

Radu Lupan

Veac nou

Organ al Consiliului
General A.R.L.U.S.

Apare săptămînal

Redacția și admini-
strația: București,
Str. Ion Ghica, 5

Telefon 3.03.10

De la 1 iulie, abona-
mentele pe 3 luni, 10 lei;
pe 6 luni, 20 lei — și pe
un an, 40 lei.

CONFERINȚA DE LA GENEVA

De două săptămâni aproape, într-una din cele mai izolate aripi ale Palatului Națiunilor din Geneva, se desfășoară „cu ușile închise” conferința experților chemați să studieze mijloacele de detectare a exploziilor nucleare. Convocarea acestei importante reuniuni de savanți fizicieni n-a urmat obișnuita filieră a unui congres științific, iar rezultatele ce se așteaptă de la deliberările acestor specialiști nu sînt numai concluzii cu caracter academic, ci importante norme practice care implică în primul rînd serioase consecințe politice.

Se știe cite argumente și contraargumente au fost necesare pentru a se stabili, înainte de orice, utilitatea unei asemenea întâlniri fără precedent în istoria diplomației. Propunerilor neîncetate repetate ale Uniunii Sovietice de a se ajunge la un acord internațional pentru încetarea sau măcar suspendarea exploziilor nucleare, li s-a răspuns din partea S.U.A. și Angliei cu tot felul de obiecțiuni, printre care figura și problema controlului respectării angajamentelor de încetare a experiențelor nucleare. Guvernul sovietic, singurul care a dat dovă de maximă bună voință și înaltă umanitate, încetînd unilateral experiențele, nu s-a opus la elucidarea acestei probleme tehnice, deși a stăruit mereu să obțină de la celelalte puteri atomice mai întîi oprirea exploziilor și apoi, după cum era și logic, stabilirea controlului. Spre a manifesta și în acest caz atitudinea sa constant îndreptată spre găsirea unei soluții concertate într-o problemă atât de gravă a actualității internaționale, guvernul U.R.S.S. a consimțit apoi fără întârziere la intrarea unor experți care să fixeze normele controlului.

Fără a-i exagera peste măsură consecințele probabile, actuala conferință de la Geneva poate fi apreciată de pe acum ca un succes al diplomației păcii. Căci drumul către această conferință — desul de minoră ca obiect în raport cu conferințele de guvern care ar trebui să rezolve atîtea probleme de prim ordin a vieții pașnice a popoarelor — a fost și el plin de obstacole. Oricît s-ar părea de bizar, dar tocmai susținătorii controlului au pledat multă vreme împotriva posibilității organizării acestui control. Înarmați cu „teoriile” unor savanți la care principiul probității științifice e înlocuit cu servilismul față de interesele marii monopoluri, diplomații guvernelor occidentale au năvălit să o înțelegeră cu privire la sistarea exploziilor nucleare ar fi, cîc, imposibilă fiindcă acestea n-ar putea fi înregistrate la o mare depărtare de hotarele țării care le efectuează.

Chiar după ce s-a dovedit cu probe irefutabile reaua credință a acestor „savanți”, într-un document oficial (memorandumul din 8 aprilie al președintelui Eisenhower către N. S. Hrușciov) se mai pretindea că „există posibilitatea de a se efectua anumite experiențe în secret”... Se vede, prin urmare, că sar-

cina experților din U.R.S.S., Polonia, Cehoslovacia și România, care participă la conferința de la Geneva nu este atât de ușoară. Cercurile guvernamentale occidentale mai dau dovadă încă de suficientă inerție și însăși declarația făcută de conducătorul delegației de experți americani, că această conferință ar putea dura două luni (în schimbul de mesaje Hrușciov-Eisenhower se vorbea de maximum o lună) arată că vor fi de înlăturat numeroase obstacole pînă la găsi-

Noile inițiative de pace ale Uniunii Sovietice

rea unui limbaj comun într-un domeniu în care s-ar părea că r. poate să existe decît un singur limbaj.

Dar, ceea ce este și mai important, concluziile experților vor fi oare obligatorii pentru guvernele respective? În privința guvernului sovietic chestiunea nici nu se pune, deoarece U.R.S.S. și-a îndeplinit antici-pat și prin proprie voință obligația de a înceta exploziile nucleare. Celelalte două puteri atomice, S.U.A. și Anglia, deși invitate de guvernul U.R.S.S. să-și precizeze atitudinea în această privință, au preferat să rămînă în echivoc.

În ultimele zile poziția această îndoieală a guvernelor american și englez a fost „întărită” de atitudinea noului regim din Franța. Căci guvernul De Gaulle încearcă să zădărnicească orice șanse ale unui acord în privința suspendării exploziilor nucleare. Reluînd vechea teză americană a „package deal”ului, adică a rezolvării în ansamblu a problemei dezarmării, De Gaulle vrea să readucă discuția în stadiul în care se află de... 13 ani.

Asemenea arguții nu mai prind însă în fața unei opinii publice care s-a lămurit de mult și știe precis cine este pentru și cine este contra dezarmării. Uniunea Sovietică susține cu argumentele evidentei că pentru a urni problema dezarmării din punctul mort în care au fixat-o puterile occidentale de atîta amar de vreme, nu există soluție mai firească, mai practică decît separarea complexelor ei aspecte și alegerea spre rezolvare a celor care prezintă mai multe șanse în această privință.

Pe aceeași linie realistă de abordare a problemelor cele mai urgente, Uniunea Sovietică a inițiat recent și rezolvarea problemei preîntîmpinării unui eventual atac prin surprindere al unui stat împotriva altuia. De cînd amatorii de agresiuni aplică „doctrina” hitleristă a invaziei fără declarație de război și mai ales acum, cînd ar-

ma nucleară face ca pericolul unui atac prin surprindere să crească nemăsurat, problema preîntîmpinării unei astfel de agresiuni este de cea mai arzătoare actualitate. U.R.S.S. a atras la timp atenția în legătură cu marea primejdie care planează asupra omenirii din pricina zborurilor bombardierelor americane încărcate cu bombe nucleare în direcția frontierei sovietice. Un simplu accident sau fapta nesăbuită a unui pilot alcoolic sau cuprins subit de demență (a se vedea recentul caz al pilotului american din Anglia care a... făgăduit că va arunca în curînd o bombă H în regiunea Mării Nordului, ca o demonstrație... de protest) pot împinge pe neașteptate în abisul catastrofei atomice.

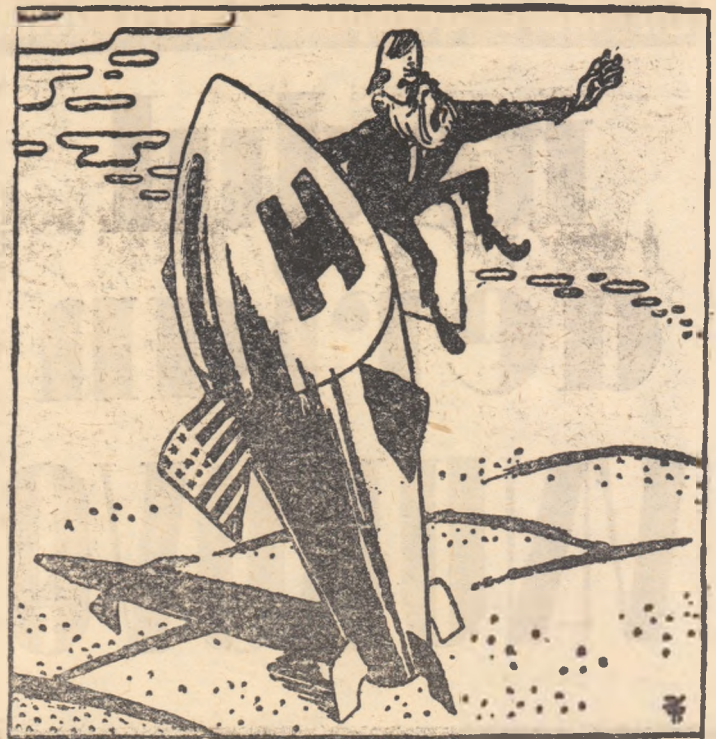
Preocupată de asigurarea păcii și liniștii popoarelor, Uniunea Sovietică a apreciat și de data aceasta cu maximum de realism că problemei preîntîmpinării unui atac prin surprindere trebuie să i se acorde prioritate. Soluția prealabilă propusă de guvernul sovietic este tot o reuniune de experți (de astă dată militari) asemănătoare actualii Conferințe de la Geneva.

Atît problema încetării experiențelor nucleare, cit și aceea a prevenirii unui atac-surpriză, nu pot fi însă rezolvate în cadrul unor reuniuni de experți. Ambele sînt probleme politice majore și nu pot fi soluționate decît în cadrul unei conferințe a șefilor de guverne. De altminteri, ele figurează chiar în propunerile guvernului sovietic pentru convocarea conferinței la cel mai înalt nivel și sînt pomenite și de guvernele occidentale în ansamblul problemei pe care agenda acestei conferințe ar urma să le includă. Deosebirea esențială este însă că, în timp ce Uniunea Sovietică, în dorința reală de a vedea rezolvate cel puțin problemele cele mai urgente, propune examinarea lor concretă, puterile vestice, dimpotrivă, complică agenda cu includerea unor probleme internaționale și condiționează soluționarea problemelor arzătoare de abordarea unor chestiuni cu caracter pur provocator.

Pentru moment, poziția Occidentului nu pare a se fi schimbat în ciuda faptului că la Geneva experții săi au luat loc la masa rotundă alături de colegii lor din țările socialiste.

Există însă un factor, a cărui forță și influență a început să joace un rol hotărîtor în viața internațională. Este voința de pace a popoarelor de pe întreg globul pămîntesc. Și această voință unanimă de pace, care nu în mică măsură a determinat însuși ținerea prezentei conferințe a experților de la Geneva, precum va impune — s'ntem siguri — și intrarea următoarei conferințe de experți va forța în cele din urmă mină sovăitoare a guvernelor occidentale, sînd-o să primească mina de alita timp înlinsă a Răsăritului dornic de bună înțelegere și conviețuire pașnică.

M. Mihail

„Poziția” americană față de conferința la nivel înalt.
Din „Sovetskaia Rossia”

Franța și bomba atomică

Problema înarmării atomice cunoaște o permanentă actualitate în coloanele presei burgheze din Franța. Ar fi hazardat, însă, să ne imaginăm că autorii articolelor ar arăta vreun interes pentru înlăturarea primejdiei îngrozitoare care amenință omenirea din pricina cursei înarmării atomice. Dimpotrivă, anumite cercuri franceze se gîndesc la o cit mai apropiată fabricare a armei atomice de către Franța. În această problemă, noul guvern a mers mai departe decît predecesorii săi. Purtătorii săi de cuvînt au făcut publică intenția de a accelera înarmarea țării cu bomba atomică. Guvernul a prevăzut alocării suplimentare pentru ducerea la bun sfîrșit a lucrărilor începute.

Propaganda oficială leagă problema fabricării armei atomice de misiunea „ridicării prestigiului Franței”. Fără bomba atomică, afirmă o seamă de ziare, Franța nu și poate păstra rolul de mare putere. Nemulțumite cu banala și în clipa de față puțin eficientă metodă de înspăimîntare a cititorilor cu „primejdia sovietică”, aceste organe de presă fac acum apel la sentimentele naționale și chiar la starea de spirit anti-americană a francezilor. Ele arată astfel că intrarea Franței în „clubul puterilor atomice” ar putea să pună capăt dependenței în care se află Franța față de S.U.A.

Referindu-se la divergențele franco-americane în legătură cu vizita lui Du'les la Paris, ziarul „Combat” a scris, de pildă: „În orice caz poziția Franței și a generalului De Gaulle ar fi mult întărită dacă ea (Franța) ar putea efectua o experiență cu bomba atomică înainte de sosirea secretarului de stat al S.U.A.”

„Alianții” Franței — S.U.A. și Anglia — nu manifestă însă nici un pic de entuziasm cînd văd că Franța bate cu insistență la ușa „clubului atomic”

Lucrul a ieșit la iveală foarte limpede cu prilejul recentelor tratative dintre De Gaulle și MacMillan. Presa franceză a căutat să dea impresia că interlocutorul generalului „ar fi înțeles situația Franței” și ar fi promis „să-i împărtășească din secretele engleze”. Ministerul de externe britanic a dezmințit însă fără nici o ezitare această versiune subliniind că a aflat „cu uimire” despre ea.

În ce privește Statele Unite, acestea sînt și mai puțin dis-

pușe să sprijine Franța în realizarea planurilor ei. Washingtonul a acumulat prea multe avantaje de pe urma monopolului asupra înarmării atomice occidentale, spre a renunța acum atît de ușor la el. Iar dacă Senatul american a adoptat recent o seamă de amendamente la legea Mac-Mahon care îngăduie acum în principiu S.U.A. să transmită unele secrete atomice aliaților lor, el a inclus în același timp în textul legii și clauze care permit Statelor Unite să limiteze în formațiile transmise și să dobîndească în schimbul lor avantaje importante.

Astfel, una din clauze prevede că secretele americane pot fi transmise numai țărilor care au înregistrat un „progres substanțial în dezvoltarea armei atomice”. Presa americană arată că Franța n-a atîns însă nivelul necesar. Drept răspuns, ziarele franceze publică articole în care, elogiînd realizările dobîndite de atomiștii francezi, își exprimă indignarea față de „poziția de neînțeles” adoptată de cealaltă parte a Oceanului.

Frigurile atomice care au cuprins presa burgheză inspiră îngrijorări serioase acelor părți ale opiniei publice franceze care socotesc că prestigiul Franței poate crește nu prin participarea la cursa nebunescă a înarmărilor, ci prin contribuția ei la lupta pentru o pace trinitică și pentru democrație.

Presă democrată relevă e-normele cheltuieli pe care le cere producția armei atomice și care vor însemna o nouă povară pentru oamenii muncii. În același timp, ea demască falsele argumente ale propagandiștilor atomici care speculează asupra sentimentelor patriotice ale francezilor. Ziarele arată că tendința de a fabrica arma atomică va pune Franța într-o situație și mai dependentă de S.U.A., deoarece este evident că Washingtonul, chiar dacă se va declara de acord să ofere ajutorul necesar, o va face numai în condiții draconice.

O seamă de ziare abordează și un alt aspect al problemei. După părerea lor, „febra atomică” în Franța va complica și mai mult problema dezarmării și a destinderii încordării internaționale.

S. Zikov

SĂPTĂMÎNA

nodul aerian VNUKOVO

Porțile aeriene ale Moscovei — așa i se spune aeroportului Vnukovo. Sute de avioane decolează și aterizează aici în fiecare zi. Multe din ele deservește liniile internaționale. Mai exact, 25 vin și tot atâtea pleacă în fiecare zi în alte țări.

Am sosit la Vnukovo disdimineață. Vremea era mohorâtă și în ciuda orei timpurii — nici nu se luminase de-a binelea — sectorul internațional al aeroportului era plin de lume. La ora 5 pleacă avioanele de Berlin, Sofia, București. În sala de așteptare se întrețineau prietenesle pasageri chinezi, polonezi, bulgari, coreeni, germani, români, indieni, francezi, italieni. Împreună cu ei așteptau plecarea avioanelor și pasageri sovietici.

În sala spațioasă am făcut cunoștință cu doi reprezentanți ai Republicii Democratice Germane — inginerii Schlosser și Berkman.

— Ne despărțim cu părere de rău de țara dumneavoastră — mi-a mărturisit Schlosser. Cu toate că n-am stat prea mult, am reușit totuși să-mi fac o sumedenie de prieteni, mai ales la Leningrad. Înainte de plecare am hotărât să corespundăm regulat, să facem sistematic schimb de experiență.

„Unul după altul avioanele pleacă și vin. În sala de așteptare a sectorului internațional, pasagerii sînt mereu alții și mereu numeroși. Iată un grup de sportivi chinezi care pleacă în Bulgaria. N. N. Kovalev, inginer șef al uzinei metalurgice din Leningrad, pleacă în Franța, la Aix, pentru a participa la ședința societății hidrotehnice. Tot spre Franța se îndreaptă un mare grup de turiști din Uzbekistan. Ignat Lukici Cernii, mecanicul șef al trenului electric de pe linia Sverdlovsk, deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S., face o călătorie și mai îndepărtată. Pleacă la Tokio, ca membru al unei delegații a feroviarilor sovietici.

Iată-l, cu biletul în mână, pe domnul Vanot, conducătorul unuia dintre cele mai puternice sindicate din Franța. Îl rog să-mi împărtășească din impresiile culese în timpul șederii în Uniunea Sovietică.

— Ar fi multe de spus. Duc cu mine multe impresii care-mi vor rămâne în minte toată viața. Pot să vă spun, însă, fără nici o ezitare că cel mai mult mi-au plăcut oamenii. M-am întâlnit cu muncitori, ingineri, conducători de întreprinderi și organizații și m-am convins că pentru ei munca este într-adevăr o chestiune de onoare.

Dar trebuie spus că la aeroport poți întâlni și altfel de oameni. Iată, de pildă, un mare

negustor dintr-o țară vest-europeană. Face parte din categoria aceea de sceptici care se îndoiesc de orice. N-o să putem pleca la timp — își asigură el interlocutorii cu aer nemulțumit. S-a stricat vremea.

Vremea s-a stricat într-adevăr. Limita inferioară a norilor se află la numai 100—120 de metri de la pământ. Vizibilitatea e slabă. O ploaie măruntă și deasă se cernete fără sfârșit.

— Vremea e vreme, avioanele vor pleca însă la ora fixată.

— Om vedea — se îndoiește el cu un zîmbet semnificativ. Am călătorit cu tot felul de avioane și pe tot felul de trasee internaționale. Dar pe asemenea timp nici avioanele americane nu se încumetă să pornească la drum.

La ora stabilită crainicul anunță imbarcarea în avionul cu care urmează să plece pasagerul cel sceptic.

— Ei, ce mai aveți de spus? — îl înfruntă interlocutorul său.

— Ce să spun — zîmbește el biruit. La aeroport am stat de vorbă cu mulți pasageri și toți au avut numai cuvinte de laudă pentru avioanele sovietice. Piloții cehoslovaci care deservește linia Moscova—Praga—Paris mi-au povestit că în Franța TU-104 se bucură de o extraordinară popularitate. E o adevărată întrecere între pasageri ca să nimerească pe un astfel de avion.

De altfel, pe aeroportul Vnukovo veți întâlni nu numai piloți cehoslovaci. Vin, se înțelege, și avioane din alte țări, aparatele companiei „Aero“ (Finlanda), L.O.T. (Polonia), S.A.S. (țările scandinave), T.A.R.O.M. (România) T.A.B.S.O. (Bulgaria), „Deutsche Lufthansa“ (R.D.G.) etc. Cele mai multe din aceste companii își au reprezentanții lor pe aeroportul Vnukovo.

Din toate țările, de pe toate continentele...

Volumul traficului internațional al aeroportului Vnukovo sporește într-un ritm extrem de rapid. Numai în ultimii doi ani a crescut de mai bine de două ori. Acest lucru se datorează în bună măsură calităților de zbor ale avioanelor și măiestriei piloților sovietici. S-au încheiat acorduri pentru înființarea unor

noi linii internaționale cu Compania aviatică indiană, cu compania C.L.M. (Olanda), B.E.A. (Anglia). Există acorduri comerciale cu puternicele societăți internaționale de aviație „Air-France“ (Franța) și „Sabena“ (Belgia). Pînă nu de mult, de pildă, pasagerul care voia să plece de la Moscova la Bru-

xelles, trebuia să facă o transbordare la Paris, Berlin sau Stockholm, pierzînd astfel multă vreme. Acum există legături directe Moscova-Bruxelles, fapt care permite călătorului să recupereze 4—5 ceasuri.

Avioanele TU-104 fac curse și pe linia Moscova—Londra. Pe aeroport tocmai a sosit, din capitala Angliei, avionul condus de cunoscuții piloți Barabaș și Usanov. Înainte de așea aparatul lor a fost în Canada la expoziția aviatică, unde s-a bucurat de o înaltă apreciere. Distanța de 13.000 kilometri dintre Canada și Moscova a fost parcursă în 16 ore.

De altfel, este un fapt cunoscut că avioanele sovietice au anulat aproape noțiunea de distanță. În ziua cînd am stat de vorbă cu pilotul Piotr Deveatov, el efectuase următoarele zboruri: dimineața fusese la Tbilisi, apoi plecase la Budapesta iar la ora 6 seara era din nou la Moscova.

Cele mai multe linii internaționale sînt deservite de avioane TU-104 și TU-104 A. Acum piloții încearcă noile avioane de pasageri IL-18 și AN-10. Anul acesta își va începe cursele și avionul TU-114, a cărei variantă turistică are 220 de locuri.

Iată un calcul simplu, care, arată elocvent avantajele pe care le prezintă ultimele avioane sovietice: pilotul Vasili Uceaikin, de pildă, a efectuat într-un singur an — cu TU-104 — zboruri pe o distanță totală de 500.000 de kilometri. Înainte, în 13 ani, cu un avion obișnuit zburase numai 1.500.000 kilometri.

V. Gavrilin

microscop

Congresul internațional de astronautică

Peste cîțva timp (23.30 august) se vor reuni la Amsterdam, reprezentînd 40 de țări, peste 500 de specialiști în probleme de astronautică, printre care acad. Leonid Sedov (Uniunea Sovietică) și prof. Werner von Braun (S.U.A.). Lucrările viitorului congres mondial de astronautică se vor desfășura pe două capitole principale: rezultatele științifice dobîndite pînă în prezent și perspectivele de viitor ale explorării Cosmosului.

SVAM

Cele patru litere sînt inițialele cuvintelor rusești care înseamnă material anizotrop cu fibre de sticlă. SVAM este un material sintetic care înlocuiește cu mult succes cimentul, oțelul, lemnul și mortarul. La o greutate de patru ori mai mică, el are o rezistență egală cu a oțelului; nu este atacat de agenții chimici, este neinflamabil, se poate lipi bine și are o higroscopicitate redusă.

București—Kiev

Nu de mult, locuitorii Kievului, Odesei și altor orașe sovietice au vizionat un program de televiziune emis de la... Casa „Scinteii“. Lucrul a fost posibil datorită posturilor de retransmisie instalate pe bordul unor avioane care zburau deasupra regiunilor Kiev și Odesa, la înălțimea de 4.000 m. făcînd legătura între emițătorul bucureștean și rețeaua posturilor de televiziune sovietice.

Vagoane de 100 de tone

La „Uralvagonzavod“ din Nijni-Taghil, a început fabricarea unor vagoane uriașe, cu capacitatea de 100 de tone. Convoaiele vor fi astfel de două ori mai scurte ca înainte, ceea ce va face să crească capacitatea de transport a căilor ferate, ca și viteza trenurilor de marfă.

Condimente bactericide

Atmosfera pădurilor de pin are o acțiune binefăcătoare asupra sănătății, datorită unor substanțe numite fitoncide, careucid microbii. Cercetările efectuate de savantul sovietic B. Tokin au a-

rătat că fitoncidele se găsesc din belșug și în unele condimente de natură vegetală ca ceapa, usturoiul, muștarul.

Mecanizarea viticulturii

Institutul ucrainean de viticultură și vinificație a creat cîteva noi mașini extrem de perfecționate pentru mecanizarea lucrărilor în vii. Remarcăm mașina automată care prepară în opt ore 10.000 de altoi, efectuînd munca a opt oameni. Un singur om o supraveghează și nu are altceva de făcut, decît să o reîncarce mereu.

O minunată baterie-demaror

Specialiștii sovietici au creat o baterie pentru pornirea motoarelor cu explozie, care funcționează fără apă și acid. Ea are o durată de 10 ani, în care timp asigură cite 120 de demarări pe zi, atît în regiunile tropicale, cît și în cele polare. O asemenea baterie poate urni, chiar pe un ger de minus 40 de grade, motorul unui autocamion de 10 tone.

LINIILE DE DEZVOLTARE

Un an este, desigur, un timp prea scurt pentru a judeca efectele unei măsuri atât de însemnate cum a fost reorganizarea conducerii industriei și construcțiilor într-o țară care ocupă al doilea loc în lume prin volumul producției sale industriale. Și totuși, anul ce a trecut de la 1 iulie 1957, când a intrat în vigoare legea prin care se înființau consiliile economiei naționale în U.R.S.S., a scos pe deplin în relief mariile avantaje ale noului sistem de conducere.

La începutul celui de al doilea semestru al anului trecut, vechea formă de conducere a diferitelor ramuri de producție prin intermediul ministerelor și departamentelor, a fost înlocuită printr-una nouă, întemeiată pe criteriul teritorial. Aceasta însemna că centrul de greutate al conducerii operative a industriei și construcțiilor se muta de la centru în regiunile economico-administrative ale țării. Principiul leninist al centralismului democratic căpăta o nouă și deosebit de rodnică aplicare. Linia generală de dezvoltare a economiei naționale, determinată de la centru, urma să capete viață prin efortul larg desfășurat al organelor locale.

După un an de activitate a consiliilor economiei naționale, se poate afirma că înființarea acestora a avut o însemnătate cu adevărat revoluționară.

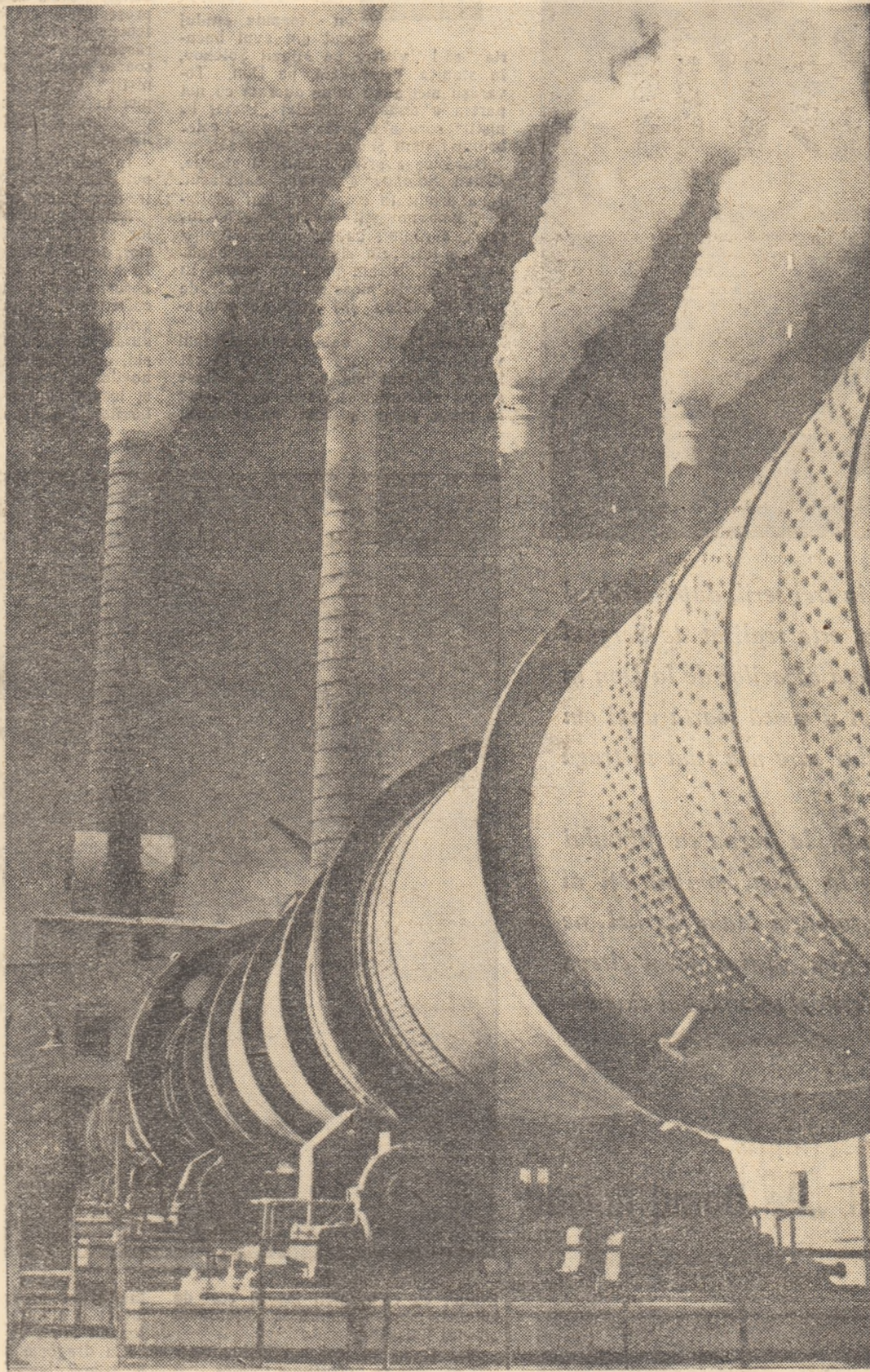
„Reorganizarea — a arătat N. S. Hrușciiov, cu prilejul deschiderii Expoziției unionale industriale pe anul 1958 — a dat rezultate remarcabile. Niciind industria noastră n-a lucrat atât de bine cum lucrează acum”.

Care sînt faptele pe care s-a bîzuit această afirmație?

În cursul anului trecut, volumul producției industriale a Uniunii Sovietice a crescut cu 10 la sută, în timp ce planul prevedea o creștere de 7,1 la sută. De remarcat este mai ales că în al doilea semestru al anului trecut, creșterea producției a fost în general mai rapidă ca în primul semestru. În primul trimestru al anului curent, ritmul creșterii producției industriale față de perioada corespunzătoare a anului trecut a fost de 11 la sută. Atît în anul trecut cît și în primul trimestru al anului curent, planul a fost îndeplinit de toate republicile unionale și de toate consiliile economiei naționale.

Numărul întreprinderilor care nu-și îndeplinesc planul a mers în continuă scădere. Cele mai mari consilii ale economiei naționale din Federația rusă, ca și republici unionale ca Ucraina, Belorusia, Kazahstanul etc. au îndeplinit înainte de termen planul de producție în primele șase luni ale acestui an.

Apropierea organelor de conducere de întreprinderile producătoare, contactul viu, nemijlocit cu colectivele subordonate, a dus nu numai la înlăturarea barierelor departamentale, ci și la înscăunarea unui nou stil de muncă. Mari rezerve interne, nefolosite pînă atunci, au fost puse în mișcare, capacități de producție și resurse neglijate au fost scoase din amănunț. Numai pe teritoriul

Federației ruse, au fost redistribuite între întreprinderile producătoare peste 20.000 de utilaje, care erau deloc sau prea puțin folosite. Legăturile de colaborare și de într-ajutorare între întreprinderile din aceeași ramură de producție sau din diverse ramuri se dezvoltă și se adîncesc. Au fost făcuți pași mari înainte spre specializarea întreprinderilor, în special a turnătoriilor și forgeriilor și a întreprinderilor care fabrică electrozi, instrumente de tăiat etc. Concentrarea unor asemenea producții în una sau mai multe întreprinderi specializate dintr-o întreagă regiune economico-administrativă, are un însemnat efect economic. Consiliile economiei naționale au depus o intensă activitate și pentru evitarea transporturilor neraționale, de la prea mari distanțe sau încrucișate, a produselor care pot fi fabricate în interiorul regiunii economico-administrative.

Consiliile economiei naționale au dobîndit succese și în ceea ce privește simplificarea

conducerii întreprinderilor ce le sînt subordonate. Multe întreprinderi mici, avînd un aparat administrativ disproporționat față de volumul producției lor și care erau în cele mai multe cazuri nerentabile, au fost contopite formînd întreprinderi puternice.

Este neîndoielnic că sovnașozurile (consiliile economiei naționale) au reușit să atragă la rezolvarea problemelor economice ale regiunilor economice co-administrative largi colective de muncitori, tehnicieni și oameni de știință. Una din forțele cele mai interesante prin care se manifestă inițiativa creatoare a maselor populare sînt consiliile tehnico-economice și secțiunile lor, care funcționează pe lîngă sovnașozuri. Unele sovnașozuri au dezvoltat de asemenea forme de legătură care permit rezolvarea unor probleme de producție pe scară interregională, fără a se mai face apel la organele centrale.

Măsurile luate în cursul anului care a trecut din inițiativa

C.C. al P.C.U.S. cu privire la reorganizarea stațiilor de mașini și tractoare și la întărirea continuă a orînduirii colhoznice, cu privire la desființarea cotelor obligatorii pentru colhozuri și mai ales cu privire la dezvoltarea grandioasă a industriei chimice în viitorii 7—8 ani, măresc și mai mult rolul și însemnătatea consiliilor economiei naționale.

Principalele lor sarcini în viitorii ani sînt determinate de liniile generale ale dezvoltării economiei sovietice: asigurarea avîntului industriei chimice, care va influența ritmul progresului tehnic în întreaga economie și va contribui la satisfacerea cererii de bunuri de larg consum, îmbunătățirea balanței energetice, prin intensificarea extracției și folosirii petrolului și mai ales a gazelor naturale, lărgirea bazei de aprovizionare cu materii prime a metalurgiei negre și a neferoaselor.

Ducerea la îndeplinire a acestor sarcini va fi ușurată prin continuă îmbunătățire a metodelor de planificare. Întreaga

planificare a economiei naționale se va bîzui mai mult pe planurile de perspectivă. Consiliile economiei naționale, ca și întreprinderile producătoare, vor avea un cuvînt și mai greu de spus în planificarea curentă și de perspectivă. Aceasta nu scade, ci mărește și mai mult rolul Gosplanului Uniunii Sovietice și a Gosplanurilor regionale, care vor asigura proporționalitatea necesară între diferitele ramuri și vor coordona dezvoltarea diferitelor ramuri de producție și a republicilor unionale.

În acest fel, se dovedește că înființarea Consiliilor economiei naționale înlesnește nu numai rezolvarea sarcinilor curente ale industriei și construcțiilor ci asigură și îndeplinirea programului grandios de dezvoltare a forțelor de producție ce a fost expus de N. S. Hrușciiov la sesiunea jubiliară a Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Ion Dobre

Revizionismul — inamic al artei înaintate

(urmăre din pag. 2-a)

subliniază necesitatea unei atitudini cît mai atente față de cele mai bune opere ale trecutului. Așa de pildă, în hotărîrea din 28 mai 1958 se subliniază însemnătatea legăturilor artei muzicale sovietice cu cele mai bune tradiții ale muzicii clasice și creației populare. Atitudinea nihilistă față de moștenirea artistică, caracteristică formalistilor, rupe arta de popor și, transformînd-o într-un bun al unui cerc îngust de esteticieni „rafinăți”, o ucide.

Esteticienii revizionisti încearcă să dea concepțiilor lor antipopulare despre artă un caracter pseudostiințific. Estetica lor este îmbibată de tot felul de concepții freudiste care reduc creația artistică la simple emoții subconștiente. Astfel, esteticianul formalist iugoslav Franze Șianeț consideră că principalul izvor al inspirației artistice este erotismul. El cîntă osanale unor pictori numai pentru faptul că pinzele lor înfățișează figuri simbolice de fete. „Starea de excitare, așteptările neîmplinite, dorințele înăbușite, pasiunile netrăite — declară el — creează un complex de teamă”. După părerea autorului acest „complex de teamă” ar sta la baza artei contemporane.

Și totuși, în concepțiile freudiene ale lui Șianeț există un oarecare adevăr. Complexul de teamă animă într-adevăr pe unii artiști ai societății capitaliste, și anume pe aceia care reflectă teama stăpînilor lor față de socialism.

„Lumea veche pierе! — strigă cuprins de panică Șianeț — iar o altă nouă care să-i aducă salvarea, deocamdată nu există”.

Minciună! — va răspunde la aceste cuvinte orice om cinstit. Locul lumii vechi care pierе este luat de lumea nouă, lumea socialismului, a comunismului. Această lume a și scos din impas o mare parte a omenirii. Ea salvează oamenii de grozăviile războaielor, de asuprire, de exploatare mîrșavă. Nimeni nu va reuși să frîneze mersul înainte al istoriei!

prof. M. Baskin

Filmul „Pe Donul liniștit”, în trei serii, după celebrul roman al lui Mihail Șolohov, este realizat de Serghei Gherasimov. El oglindește viața cazacilor de la Don în timpul anilor grei ai Revoluției și evocă soarta unui om care a rupt cu lumea veche dar care n-a știut să tragă la țărnel cel nou.

În afara unor artiști cunoscuți, la turnarea filmului au participat mulți cazaci de la Don, compatrioți ai eroului romanului. Notele operatoarei Maia Merkel ne arată cum a fost turnat acest film, distins acum câteva zile cu premiul I, la primul Festival unional al cinematografiei sovietice.

Ilustrația paginii: Fotografii din filmul „Pe Donul liniștit”

In toamna anului trecut am avut bucuria să-l vizitez pe Mihail Șolohov, în stanița Veșenskaia, pe Don. To-varășii mei și cu mine duceam cu noi partea a doua a filmului „Donul liniștit” spre a o arăta autorului celebrului roman și concetățenilor săi.

După ce a privit filmul cu atenție, Mihail Șolohov a părut satisfăcut. Ne-a primit în chipul cel mai ospitalier, ne-a povestit o mulțime de lucruri, a glumit cu noi și ne-a fermecat pe toți prin simplitatea și bunăvoința lui. Ne-am putut da seama în timpul scurtei noastre vizite cât de mult îl iubeau și-l prețuiau compatrioții lui.

Cititorul își poate lesne închipui viul interes pe care l-a trezit în sat filmul. Șoferul nostru, după ce aflase scopul călătoriei noastre, ne spusese că prima serie a fost un adevărat

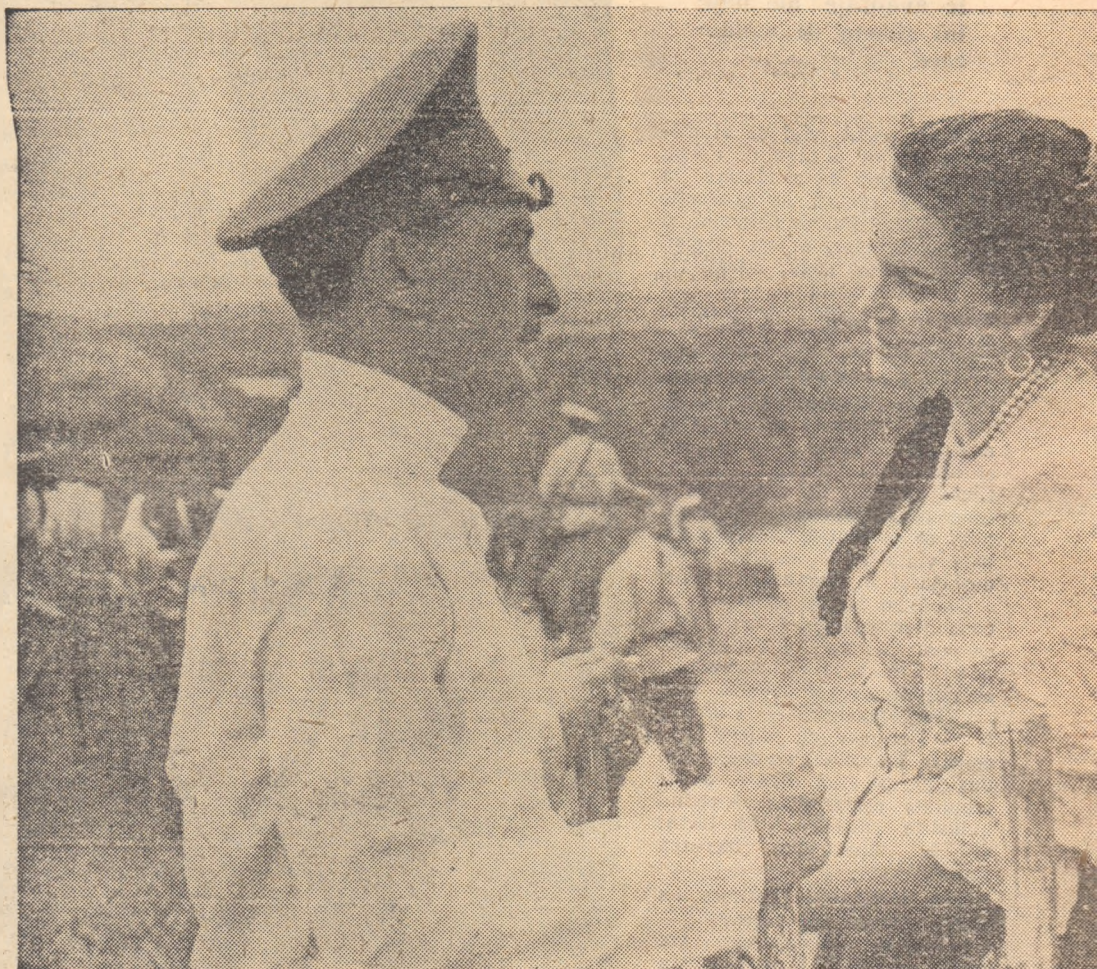
cerca să joc orice rol, pentru care v-aș fi adinc recunoscător”.

Sau alte scrisori: „Am luat parte la multe evenimente în legătură cu lichidarea bandelor pe Donul de sus. Dacă împrejurările răscoalei lui Fomin fac parte din scenariu și dacă socotiți că e bine să discutăm cu mine despre asta, vă stau la dispoziție, Dmitri Ișutinov”.

Nimeni nu știe cu precizie cum s-a răspândit zvonul că într-un colhoz din regiunea Rostovului, ar exista o femeie care seamănă excepțional cu eroina lui Șolohov, Aksinia. În momentul acela eram în căutarea unei actrițe pentru acest rol. Am rugat pe președintele colhozului s-o caute pe femeie și să ne trimită adresa ei. Ne-a răspuns că: „După ce am primit scrisoarea voastră, am recitat „Donul liniștit”. Cu mare regret n-am găsit nici în colhozul nostru și nici în împrejurimi o femeie care să semene cu Aksinia”.

În cele din urmă am găsit actorii potriviți pentru 80 roluri și am întreprins prima noastră expediție.

Am ales pentru luarea exteriorilor satul Dicensk, pe Donul superior, la 15 km de Kamensk-Șahtinski. În august am început să montăm decorurile. După trei luni de muncă a colectivului de pictori, accesoristi, zugravi și muncitori, am văzut înălțându-se pe malul fluviului satul Tatarski, cu casele Melehovilor și ale Astahovilor, o biserică înaltă de 24 metri și locuințele Korșunovilor și ale Mohovilor. Nu departe de Dicensk s-a

triumf, că colhoznicii făceau zeci de kilometri spre a admira la Veșenskaia „Donul liniștit”.

Mai apoi, am fost noi înșine martori ai acestui neobișnuit interes. Femei bătrâne, care nu puneau prea mare preț pe cinematografi, veneau acum la club. Așteptam extrem de emoționați impresiile primei noastre proiecții. Căci filmul era supus aprecierii celor mai severi și mai competenți critici. Într-adevăr, cei așezați lângă noi nu erau niște simpli spectatori, ci participanți la evenimentele care se desfășurau pe ecran. În tot timpul proiecției, simțeam interesul lor viu, exigența dar și sprijinul lor.

Am ținut cu regularitate jurnalul luărilor de vederi. Când îl foliețez azi, mă conving o dată mai mult că fără ajutorul de neprețuit al acestor oameni nu ne-am fi putut îndeplini misiunea noastră. Aș vrea să citez câteva fragmente din jurnal.

Începute în februarie 1956, lucrările au atras imediat asupra noastră atenția generală. În fiecare zi factorul ne aducea la studio scrisori din toate colțurile țării.

„Ansamblul nostru de dansuri de la uzina Rostselmaș — ni se scria din Rostov — a depus multă străduință spre a învăța folclorul coregrafic al Donului; nevoind să rămânem de o parte la un eveniment atât de important ca turnarea „Donului liniștit”, vă oferim serviciile noastre. Am fi fericiți să vă putem ajuta”.

Un școlar din clasa a 10-a din orașul Circik ne informa: „Vărașii mei și eu vă scriem să veniți să vedeți filmul nostru. Vă scriem să veniți să vedeți filmul nostru. Vă scriem să veniți să vedeți filmul nostru.”

Înălțat și proprietatea familiei Listnički: o clădire împodobită cu o colonadă albă, cu toate dependențele.

Cu dragoste și îndemnare, colhoznicii pregăteau locuințele pentru personajele „Donului liniștit”: văruiau zidurile, plantau garduri vij etc.

În octombrie, după terminarea lucrărilor, ne-am dus pe Donet. Orașul Kamensk e o mică așezare foarte bine amenajată, înecată în verdeață. Ni s-a pus la dispoziție stadionul orașului și în scurt timp s-au melamorfizat toate sălile orașului în cabina regizorului, atelierul de costume, de machiaj, etc. Studioul Kamensk-film a început să lucreze.

Vestea despre sosirea grupului nostru s-a răspândit ca fulgerul într-o singură noapte. A doua zi, în timp ce ne apropiam de decorurile care reprezentau „moara Mohov”, am văzut ciorchine de copii afirnați de copacii din apropiere: unii găsiseră mijlocul cum să se cațare pe acoperișuri. Mulțimea sporea până la pericol; așa că a trebuit să împrejmuim terenul cu o frînghie de baraj.

„Donul liniștit” povestește, după cum se știe, viața cazacilor de la Don și marile evenimente care s-au desfășurat în această regiune. E un tablou al vieții poporului. Din această cauză nici o secvență n-a fost luată fără participarea cazacilor înșiși. Am avut pe dată la dispoziție un întreg personal de artiști care au luat parte la toate marile episoade exterioare. Raporturile prietenești dintre actorii noștri și locuitorii din Dicensk, care ne secondau în munca noastră, atât la

luările de vederi ca în fiecare zi, au adus o contribuție colectivului nostru de interpreți principali (Grigori) și Elina (Aksinia).

Viața în sat îmbogățește experiența interoretică. În fiecare zi, au adus o contribuție colectivului nostru de interpreți principali (Grigori) și Elina (Aksinia).

Piotr Glebov și-a dat experiența interoretică în fiecare zi, au adus o contribuție colectivului nostru de interpreți principali (Grigori) și Elina (Aksinia).

Mulți locuitori au venit să ne dea mâncare. În fiecare zi, au adus o contribuție colectivului nostru de interpreți principali (Grigori) și Elina (Aksinia).

ÎNS

pro
„Pe

NĂRILE UNEI OPERATOARE:

Opt luni printre eroii din „Donul liniștit”

de MAIA MERKEL

de actori neprofesioniști. Și trebuie spus că printre locuitorii Dicenskului s-au găsit mulți interpreți realmente înzestrați nu numai pentru scenele de masă dar și pentru episoade. În unele cazuri se înlocuia chiar un actor profesionist cu un cazac spre a imprima scenei mai multă veridicitate și exactitate.

Se știe că regizorul Gherasimov nu îngăduie un joc fals, o eroare în costume, în machiaj sau în accesorii. Unul din principiile esențiale din care se inspiră Gherasimov cere ca actorul să se identifice cu personajul.

Nu e de loc ușor să turnezi scene de masă cu un atît de mare număr de actori neprofesioniști. Se adăugau apoi și greutatea de ordin material: trebuiau costumate și machiate între 200 și 300 persoane care jucau roluri de cazaci. Să luăm de pildă episodul care s-ar putea intitula **Transportul morților la Krasnii Log**.

Un lung șir de căruțe cu cazacii „uciși”, oameni care urmează încovoiați convoiul, roți care scîrție, plinsetele sfișietoare ale femeilor, chipurile întunecate ale bătrînilor, toate trebuiau să creeze tabloul unei adînci suferinți omenești. O asemenea scenă cerea multe ore de muncă îndirijată a regizorului și a tuturor interpreților.

La început interpreții noștri amatori se comportau în fața aparatului în chipul cel mai firesc și mai sincer. Dar la repetiții spontaneitatea intonațiilor dispărea. Am sfîrșit prin a conchide că un număr prea mare de repetiții era mai curînd dăunător în asemenea cazuri.

Locuitorii din Dicensk erau atît de scrupuloși în îndeplinirea sarcinilor lor încît uneori eram de-a dreptul uimiți. Chiar acei care se aflau pe planul secundar al scenelor de masă se identificaseră într-atît cu rolul lor, încît inventau texte pe măsura desfășurării evenimentelor. Se întimpla uneori să șoptească actorilor unele trăsături precise de o mare finețe.

★

Cazacii participau la munca noastră nu numai ca actori dar și în calitate de consultanți foarte competenți în ceea ce privește costumele și obiceiurile; tot grupul nostru li se adresa cerîndu-le sfatul. Erau apoi și cei din țij judecătorești aj fiecărei etape a muncii noastre, fie că era vorba de decizii, fie de repetiții.

Intr-o zi, dis de dimineață, Piotr Glebov, pe calul Diktator, o ajunsese din urmă pe Elina Bistrițkaia. „Dracul să te ia, ai să mă zdrobești cu calul tău blestemat!” îi strigă actrița, folosind o frază dintr-o scenă pe care avea să o turneze peste câteva zile. Glebov înțelese imediat gluma și continuă această repetiție improvizată răspunzîndu-i cu vorbele lui Grigori. Își continuă astfel drumul schimbînd replici din „Donul liniștit”. O bătrînă care ducea niște doniți și care nu-i recunoscuse pe actori, interveni în conversație. Abia rostise Glebov: „Se aude că bărbatul tău pleacă. Ai să te plictisești, nu?”, că bătrîna se și răsti: „Dar nevastă-ta nu se plictisește?”. Repetiția se făcea acum în trei. Abia în apropierea puțului pri-cepu bătrîna că avea a face cu actori: „Va să zică tu ești Aksinia și eu care credeam că erai de ale noastre!”. Bistrițkaia și Glebov erau foarte mindri de această repetiție neașteptată.

pe care le găsea insipide și plictisitoare și cu toate că mamă-sa îl implora, el răspundea categoric lui Gherasimov care îl întrebasese dacă poate repeta ci.eva cuvinte: „Nu și nu!”.

Celălalt mic actor, Valeri Ivanovici, pare la început interesat, dar chiar de a doua zi, după ce își biblii textul, o zbughi pentru a se amuza în tovărășia micilor săi camarazi. Dar Valerik recomandă căldușos pe un oarecare Kolka care „ar face treaba”.

În cele din urmă găsim un „adevărat” Mișatka. Se pare că însăși soarta vo se ca rolul să fie jucat de un oarecare Valerik Melehov care purta același nume ca și eroul său. Executa cu o precizie uimitoare toate indicațiile regizorului nostru și sinceritatea cu care juca micul actor de șapte ani era într-adevăr extraordinară.

Oameni care n-avuseseră niciodată nimic comun cu cinematograful intrau în colectivul nostru în chipul cel mai neașteptat.

Intr-o bună zi, se prezentă un tînăr. Se înscrie pentru participarea la o scenă de masă, dar asista în fiecare zi la toate luările de vederi. Lua asupra și cu entuziasm cele mai mărunte însărcinări. Acest luri Makrauz venise de foarte departe spre a participa într-un fel sau altul la realizarea filmului. În curînd s-a văzut că acest tînăr era înzestrat pentru cinematografie. După ce a jucat în câteva episoade, i s-a încredințat un mic rol, acela al cazacului Ciurakov, din banda lui Fomin.

Semion Kudinov, care participase pe vremuri la evenimentele revoluționare de pe Don, fost membru al comitetului revoluționar al Donului, lucra de ani de zile ca grădinar la Kamensk. Kudinov e unul din eroii „Donului liniștit”. De îndată ce a aflat de sosirea grupului de cineaști, și-a părăsit meseria atît de liniștită și s-a alăturat grupului nostru devenind consultant.

În fiecare zi, de dimineață, ne însoțea pe locul luărilor de vederi. Ne dădea consultații asupra a nenumărate probleme foarte complicate, legate de vorbirea și obiceiurile cazacilor iar cînd era cazul, bătrînul își uita vîrsta, își părăsea casa și ne întovărășea la Moscova unde se turnau interioarele. În felul acesta am putut afla multe lucruri interesante despre execuția lui Cernețov, despre congresul cazacilor, despre întîlnirea cu Kaledin, ca și despre alte episoade istorice din „Donul liniștit”. Sfaturile și ajutorul lui erau primite de noi cu cea mai adîncă recunoștință.

Și pentru că vorbim de cei care ne-au dat concursul lor, nu putem uita de corala cazacilor organizată chiar de la sosirea noastră la Kamensk, special pentru film. Acest ansamblu de amatori se compunea din douăzeci de cîntăreți entuziaști. Corala a lucrat cu noi nu numai la Dicensk, ci și la Moscova, unde a jucat un rol important în scena nunții turnate. Locuitorii din Dicensk au interpretat atît de bine această scenă, cu atîta dăruire și simplitate, încît cu greu se putea crede că ne aflam la Moscova, într-un studiu, și nu la o adevărată nuntă căzacească pe Don. Cel mai uimitor lucru a fost că sătenii noștri care „făceau cinema” pentru prima oară în viața lor păreau să fi uitat cu totul că se aflau într-un studiu, într-atît era de firească bucuria lor.

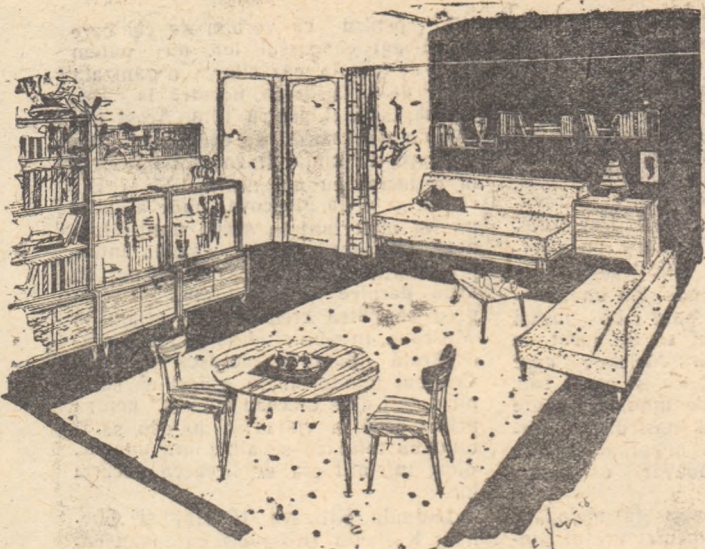
Ludmila Kitiaeva (Daria) și Ghenadi Kariakin (Kosevoi) care dansează în scena nunții, studiaseră multă vreme tropăitul pe loc și balansarea ritmică, elemente ale dansurilor căzacești care par destul de simple la prima vedere. Dar de îndată ce o porneau, nu mai puteau fi opriți. Actorii și cazacii erau în așa măsură antrenați încît chiar ordinul regizorului: „Opriți!” nu reușea să readucă liniștea în studiu.

Participarea la luările de vederi ale „Donului liniștit” era o chestiune de onoare la Dicensk. Visul cel mai frumos al adolescenților era de a arăta, măcar o singură dată, pe străzile satului, îmbrăcați ca adevărați cazaci de la Don. În timpul luărilor de vederi ale scenelor de masă, machiorii aveau mult de lucru: trebuiau să fie foarte atenți pentru că se întimpla ca unii actori tineri să profite de vreo schimbare spre a lua cite o mustață sau un moț de păr atît de caracteristice pentru cazacii de la Don. E adevărat că a doua zi înapoiau cîntît aceste amintiri dar de obicei erau în stare foarte proastă, căci fericirii lor posesori le rupseseră în bucăți pentru a le împărți frățeste cu tovarășii lor...

★

Opt luni am stat printre cazaci. Între grupul de artiști și locuitorii din Dicensk și din Kamensk, care ne-au primit cu atîta ospitalitate, s-au legat strînse prietenii. De azi înainte, istoria filmului și a grupului nostru este indisolubil legată de aceste locuri în care a rămas partea cea mai mare și cea mai importantă a colectivului nostru: sutele de eroi ai „Donului liniștit”.

Schiță de interior pentru noile tipuri de locuințe

ARTA IN VIAȚA DE FIECARE ZI

Anul trecut a apărut în Uniunea Sovietică o revistă consacrată artelor aplicate. Poartă titlul „Dekorativnoe Iskusstvo” și editată în excelente condiții grafice, cu un bogat material ilustrativ și articole valoroase, răspunde unor deziderate de mult exprimate și unor necesități de mult resimțite. „Viața noastră e frumoasă, dar ea poate să devină și mai frumoasă” — pare a spune fiecare pagină a ei. Pentru că revista urmărește realizarea de noi succese și în acest domeniu al artelor. „Dekorativnoe Iskusstvo” este însă numai una din verigile prin care Partidul Comunist și guvernul U.R.S.S. urmăresc o dată cu ridicarea nivelului de trai al cetățenilor sovietici, și satisfacerea exigențelor lor de ordin estetic.

După cum se știe, Hotărârii C.C. al P.C.U.S. și Consiliului de Miniștri: „Cu privire la construcția de locuințe în U.R.S.S.” i-a urmat îndată o altă hotărâre: „Cu privire la mărirea producției de mobile și îmbunătățirea calității ei”.

Acestora, în planul realizării lor practice, le-a succedat o campanie — prin presă, expoziții, concursuri, editări de volume — pentru înfrumusețarea locuințelor și a obiectelor care le împodobesc.

De altfel cetățeanul sovietic n-a fost nici înainte lipsit de obiecte decorative de o înaltă valoare artistică. Cunoaștem și noi încântătoarele cutii încrustate de Paleh, obiectele de piele din Estonia, dantelele arahneene de Vologda, sculpturile în os care ating, uneori, în fineț și minuție cizelurile chinezești. Acestea cer însă o execuție extrem de migăloasă care ține mai degrabă de artizanat, sint deci mai greu multiplicabile pe scară industrială și, de aici, mai greu accesibile din cauza prețului lor relativ ridicat.

În momentul de față a luat o mare dezvoltare industria produselor din mase plastice. Materiale plastice se pretează prelucrărilor celor mai interesante.

Așa încât s-a trecut la produc-

ția lor industrială în serie mare, dar paralel cu aceasta și la dinamizarea, încurajarea creațiilor artistice, potrivit cu cerințele unui public foarte exigent. Arhitecți, proiectanți, studenți ai Institutelor de artă, meșteșugari, critici, scriitori, chiar și caricaturisti (să nu uităm arma satirei; este un excelent corectiv) au fost mobilizați în vederea rezolvării unor probleme în care sint interesați toți cetățenii sovietici.

Nu am pretenția că pot rezuma, cit de cit sistematic, ne-număratele aspecte ale acestei probleme: analiza materialelor noi, forma și stilul diverselor obiecte ce vor fi create, izvoarele de inspirație — arta populară fiind principalul, dar folosită conform nevoilor de azi — prețului de cost, atragerea unui public cit mai larg întru participarea cu sugestii, cu obiecții, la nevoie, la această campanie pentru ridicarea calității artistice a unor obiecte uzuale. Ceea ce trebuie relevat însă, este uriașul succes pe care această campanie — i-aș zice — la trezit pînă și în rîndurile celor mai îndepărtate popoare ale Uniunii Sovietice, fiecare din acestea venind cu prețioasa lor contribuție.

Să-mi fie îngăduit, înainte de a încheia aceste rînduri, să citez câteva versuri publicate prin anul 1941, în „Pravda”, sub semnătura lui Viktor Gusev. Acesta vizitase o expoziție de, ceea ce se numește, în termeni prozaici, „obiecte de larg consum”. Poetul a fost fermecat de frumusețea obiectelor, dar, vai, ele erau sortite numai să figureze în expoziție. De aceea păreau triste și însingurate în rafiturile lor, și adresîndu-se poetului, spuneau:

„Am vrea să fim atinse, fiecare să ne cumpere, să ne cumpere și să ne folosească”.

...Iată dar cum încă o dată se adevărește că visul poetului, într-o țară în care bunăstarea tuturor cetățenilor este o lege fundamentală, poate deveni realitate.

Constanța Manu

Relațiile culturale și științifice ale U.R.S.S.

Au trecut aproape trei ani de când Sovietul Suprem al U.R.S.S., făcînd bilanțul Conferinței de la Geneva, a declarat: „...stabilirea unor legături politice, economice și culturale mai largi între țări, indiferent de orientarea lor socială și politică, pe baza respectării drepturilor suverane, a neamestecului în treburile lor interne, corespunde intereselor popoarelor și va duce la întărirea păcii, prieteniei și colaborării între ele”.

Aș fi nevoie de volume întregi chiar numai pentru simpla enumerare a ceea ce s-a făcut în Uniunea Sovietică în ultimii ani pe acest tărîm. Să luăm însă numai un singur exemplu, foarte elocvent. În octombrie 1955, dl. Dulles, încercînd să dea lecții Uniunii Sovietice, a declarat cu emfază că Statele Unite ale Americii sint vizitate de mulți turiști din toată lumea și, spre a-și exemplifica afirmația, s-a referit la faptul că într-un an S.U.A. sint vizitate de 450.000 de străini. Dacă e vorba să apelăm la cifre, apoi putem veni și noi cu exemplele noastre și să arătăm că în 1956 Uniunea Sovietică a fost vizitată de 486.000, iar în 1957 de 550.000 de străini.

Și, după toate acestea, unele persoane din S.U.A. mai cutează să vorbească despre o așa numită „cortină de fier” sovietică!

Numărul oamenilor sovietici care călătoresc peste hotare crește și el fără încetare. În 1955, la Geneva, Dulles afirma că „americanilor le place să călătorească”. Ce să-i faci, nici nouă, sovieticilor, nu ne displace: în 1956 au trecut hotarele țării noastre 561.000 de sovietici, iar în 1957 peste 716.000.

O seamă de personalități din țările participante la Pactul Atlanticic ar dori, desigur, să interzică cu desăvîrșire accesul cetățenilor Uniunii Sovietice și al celor din celelalte state socialiste în țările lor. Se știe, de pildă, că Italia a refuzat viza unui număr de 850 de turiști sovietici care făceau o călătorie în jurul Europei, sub pretextul că vizita lor coincidea cu... campania electorală. Se știe, de asemenea, că în Grecia, sub același pretext, a fost împiedicată, nu de mult, vizita unei delegații de foști combatanți sovietici, polonezi și cehoslovaci, care urmau să se întâlnească cu participanții francezi la mișcarea de rezistență împotriva ocupanților hitleriști. Se mai știe, în sfîrșit, că semnarea — văzută cu ochi buni de opinia publică din S.U.A. — a unui acord cu privire la schimburile culturale și științifice cu U.R.S.S. a provocat atacuri înverșunate din partea celor care vor în fel și chip să mențină „cortina de fier”.

Cu toate acestea, în pofida forțelor reacționare care încearcă să împiedice orice legături cu țările socialiste, schimburile culturale și științifice între țări se dezvoltă tot mai mult. O baza trainică pentru aceste schimburi o constituie, desigur, acordurile internaționale. Uniunea Sovietică a încheiat aproape 90 de acorduri pentru schimburile culturale și științifice.

În mesajul său din 2 iunie, adresat președintelui Eisenhower, N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. arată: „Semnarea recentă a acordului sovieto-american cu privire la schimburile în domeniul culturii, științei și învățămîntului a constituit după părerea noastră un important pas practic în apropierea dintre țările noastre. E îmbucurător să constatăm că încheierea acestui acord a fost întîmpinată cu căldură atît de opinia publică din U.R.S.S. și S.U.A. cit și din celelalte țări. Înainte de toate, consider că acordul s-a bucurat de unanimă aprobare pentru că popoarele au văzut în el o măturare concretă a faptului că relațiile sovieto-americane pot să

G. Jukov

președintele Comitetului de stat pentru legăturile culturale cu străinătatea de pe lîngă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S.

se îmbunătățească cu adevărat, ceea ce ne permite să sperăm și într-o îmbunătățire generală a actualei situații internaționale deocamdată instabilă, îngrijorătoare”.

Prevederile acestui acord sint îndeplinite cu succes. E de ajuns să amintim de pildă concertele date în U.R.S.S. de pianistul american Van Cliburn și de Filarmonica din Philadelphia, ca și de turneele Ansamblului sovietic de dansuri populare în S.U.A. Pentru viitor, acordul prevede multe alte măsuri importante menite să ducă la dezvoltarea relațiilor sovieto-americane pe tărîmul schimburilor culturale și științifice.

O problemă la ordinea zilei

În 1957 oamenii de cultură și artă din Uniunea Sovietică au vizitat 54 de țări și au primit colegi din 44 de țări. Numai la invitația Ministerului Culturii al U.R.S.S., care întreține intense legături cu celelalte țări, Uniunea Sovietică a fost vizitată de 3.000 de oameni de cultură din străinătate. La rîndul lor, mii de oameni de cultură sovietici au plecat peste hotare.

Un eveniment deosebit de important în viața culturală a lumii a fost recentul concurs „Ceikovski”, ținut la Moscova. O mare sărbătoare a culturii mondiale a fost și cel de al VI-lea Festival Mondial al Tineretului, care a avut loc de asemenea la Moscova și la care au participat 34.000 de tineri din toată lumea. Participanții la Festival au prezentat aproximativ 800 de concerte, spectacole și alte manifestări, la care au asistat 10 milioane de spectatori. Tot în cursul Festivalului au fost prezentate 108 filme din 32 de țări, au fost inaugurate trei expoziții internaționale și au avut loc multe întîlniri prietenești între artiști, scriitori etc.

Oamenii sovietici urmăresc cu un deosebit interes literatura celorlalte țări. Anul trecut în U.R.S.S. au fost editate peste 1800 de titluri de autori străini. Cu multă intensitate se dezvoltă și schimbul de filme, de expoziții și publicații. Posturile de radio și televiziune din U.R.S.S. fac schimb de emisiuni cu 35 de țări. Numai în 1957, U.R.S.S. a fost vizitată de 102 scriitori din 44 de țări.

Schimburile științifice iau și ele proporții tot mai mari. În 1957, numai la invitația Academiei de Științe a U.R.S.S., Uniunea Sovietică a primit vizita a 905 oameni de știință din diferite țări, peste hotare plecînd peste 1500 de oameni de știință sovietici. Pentru anul acesta se prevede o creștere a numărului de savanți care vor vizita Uniunea Sovietică în aproximativ 3500, deoarece în U.R.S.S. vor avea loc numeroase congrese internaționale: al astronomilor, arhitecților, slavistilor etc. În afară de aceasta, Ministerul învățămîntului superior al U.R.S.S. va invita aproape 600 de profesori din institutele de învățămînt superior din străinătate, trimițînd la rîndul său peste hotare aproape 1000 de specialiști. Paralel cu cele de mai sus trebuie să arătăm că în institutele de învățămînt sovietice studiază 14.500 de studenți și aspiranți străini, iar sute de stu-

denți sovietici studiază peste hotare.

O mare dezvoltare cunosc și legăturile noastre sportive cu străinătatea. În momentul de față organizațiile sportive sovietice întrețin legături active cu 63 de țări, în 34 de discipline. În 1957 țara noastră a fost vizitată de 5.068 de sportivi din 46 țări care, la rîndul lor, au fost vizitate de 2904 sportivi sovietici.

Poporul sovietic întreține legături cu celelalte popoare ale lumii și prin mijlocirea organizațiilor obștești cum sint sindicatele care, în 1957, au primit vizita unor delegații sindicale și muncitorești din 80 de țări și Uniunea asociațiilor de prietenie și relații culturale cu străinătatea recent creată.

În legătură cu această problemă trebuie amintit că unii adversari ai dezvoltării relațiilor culturale cu țările socialiste au început totuși să înțeleagă că politica fățișă de opoziție este sortită eșecului. Asta nu înseamnă că au renunțat la planurile lor, dar se gîndesc cum să nascocoască noi mijloace prin care să poată frîna în continuare schimburile culturale și științifice.

Adeesea ni se spune: de ce să ducem tratative cu privire la schimburile culturale? De ce să le planificăm? E un lucru care n-are nici o însemnătate! Important e să se asigure accesul în Uniunea Sovietică a ideilor politice occidentale, după care relațiile culturale se vor statornici de la sine. Misterul Mayhew, președintele Comitetului pentru relațiile cu U.R.S.S. de pe lîngă Consiliul britanic scrie, de pildă, în ziarul „Observer”: „Fără nici un fel de impuls, turiștii animați de curiozitate vor începe să călătorească, cluburile sportive vor stabili spontan (!) competiții sportive, oamenii a-vizi de cîștig (!) vor organiza prin mijlocirea impresarilor concerte și spectacole. Peste hotare se va revărsa un torent nesfîrșit de cărți și ziare, după principiul firesc al sistemului liber întreprinderii”. Într-un cuvînt, nu trebuie decît să deschidem porțile „ideilor politice occidentale” și totul va fi cum nu se poate mai bine, mulțumită sistemului antreprenorului particular, „setoasă de cîștig”.

Adepții americani ai lui mister Mayhew se exprimă într-o manieră mai sincer. Iată, de pildă, părerea capitalistului american Conrad Hilton. Luînd cuvîntul la Pittsburg, Hilton a sfătuit guvernul american „să atace” țările care nu împărătesc vederile politice americane, să le „contamineze cu bacteriile” capitalismului.

După cum se observă, amatorii răspîndirii „bacteriilor capitalismului” încearcă să strecoare sub masca unei contribuții la dezvoltarea legăturilor culturale invenția lor despre organizarea „accesului liber în U.R.S.S. a ideilor politice occidentale” și în același timp, să împiedice elaborarea unor planuri concrete de colaborare culturală internațională. Cum se poate ca acești domni să nu fi aflat, de pildă, că în Uniunea Sovietică propaganda războinică este interzisă prin lege, că oamenii sovietici n-au fost și nici nu vor fi vreodată de acord cu libera circulație a ideilor fasciste căroră în occident nu li se pune nici o opreliște, deși sute de mii de francezi, englezi, americani ca și multe milioane de sovietici și-au dat viața în lupta împotriva fascismului?

Oamenii sovietici se pronunță pentru cele mai largi schimburi culturale și științifice, menite să contribuie la înțelegerea reciprocă între popoare, la stabilirea de legături sincere, prietenești, dar nu vor fi niciodată de acord ca marea și nobila cauză a legăturilor internaționale între popoare să fie folosită în scopul reinvierii „războiului rece”, al propagării urii între oameni și al aștîrării la un nou război.

O IDEIE BUNĂ...

9 NUMERE PENTRU PREMILE OBISNUITE
3 NUMERE PENTRU PREMILE SUPLEMENTARE
LA FIECARE TRAGERE

LOTTO Central

Rampa și ecranul

„IDIOTUL” lui Dostoevski în film

Nu-i pentru prima dată când se ecranizează o operă a lui Dostoevski. Personal însă, cred că producțiile străine nu dau o imagine justă despre creația marelui scriitor, în ansamblul ei. Această afirmație ar fi putut fi socotită ca o lipsă de modestie din partea mea dacă aș fi încercat să pun la îndoială talentul și măiestria colegilor mei străini. Dar, la altceva mă refer eu. De obicei, din opera complexă și contradictorie a lui Dostoevski se relevă un singur aspect care, pe deasupra, nu este nici cel mai valoros din

punct de vedere artistic și social.

Or, geniul realist al lui Dostoevski a pătruns pînă în cele mai ascunse cute ale sufletului omenesc, a zugrăvit cu o forță zguduitoare mediul social și pe reprezentanții săi tipici. Respectul și fidelitatea față de adevărul vieții, redarea psihologiei umane au atins la Dostoevski o forță care-l fac egal cu Shakespeare — cum a remarcat foarte bine Gorki. De aceea a te orienta în ecranizarea unei opere dostoevskiene numai spre laturile morbide, care au

apărut în creația lui ca urmare a oprăririi țariste, mi se pare greșit și nedrept.

Lucrind la ecranizarea romanului „Idiotul” am fost tot timpul preocupat ca prin filmul meu să combat această tendință. Mi-a fost împedat de la început că tema majoră a acestei opere este demascarea fără cruțare a puterii întunecate și rușinoase a banului asupra sufletului omenesc. Cele două personaje principale — Nastasia Filippovna și prințul Mișkin — nu sînt apropiate inimii cititorului tocmai mulțumită frumuseții și purității lor morale, disprețului lor pentru cupiditate și interese meschine?

Intenționez să creez „Idiotul” încă din anul 1947. Dar au trebuit să treacă zece ani pînă să-mi văd visul împlinit. Au fost mai multe motive. Principalul era însă că nu găseam interpretul potrivit pentru rolul prințului Mișkin. În privința rolului Nastasiei Filippovna eram mai liniștit. Mi se părea mai ușor să găsesc o protagonistă. Într-o zi la studioul „Mosfilm” mi-a atras atenția un actor tânăr, necunoscut. Am aflat că-l cheamă Iakovlev.

Din clipa aceea am înțeles că sunat ceasul filmului „Idiotul”. În ziua cînd actorul a făcut proba, am încercat o emoție asemănătoare cu aceea de la începuturile carierei mele. Am pornit la drum avînd un singur candidat pentru rolul lui Mișkin: pe Iakovlev. Și dacă nu reușea? Dar a reușit, și cînd a apărut apoi machiat și costumat, ne-am spus cu toții: uite-l pe Mișkin în carne și oase!

Preocupat de alegerea principalului interpret masculin, am întîrziat să caut o actriță pentru rolul Nastasiei Filippovna.

Am început filmul cu scenele în care eroina nu apărea. Erau destule, totuși zilele treceau și din multe artiste care s-au prezentat la probă, n-am reținut nici una. Într-o seară, ducîndu-mă la teatrul Vahtangov, am descoperit-o acolo pe Lulia Borissova. Frumoasă, fină, fermecătoare, Borissova știa să fie în același timp mindră și slabă, sarcastică și emoționantă... Așa mi-am închipuit-o întotdeauna pe Nastasia Filippovna. Dar... Borissova m-a refuzat și refuzul ei era categoric. Artistă foarte exigentă și onestă, se temea că neavînd nici un fel de experiență în cinematograf, nu va reuși să facă față unui rol atît de complicat.

Dar dîndu-mi seama de marea ei talent, eram sigur că argumentul nu poate rezista. A trebuit totuși să țin seama că condițiile specifice ale cinematografului îi erau necunoscute. Și atunci am luat o hotărîre neobișnuită, dar singura posibilă: timp de două zile, pe platou totul era pregătit pentru filmare. Nu s-a filmat însă și nici repetiții nu s-au făcut. Am lăsat-o pur și simplu pe Borissova să se „aclimatizeze”. După aceea, la probă, am înțeles că rolul se află în mîini bune. Acum toate aceste griji și frămîntări sînt de mult uitate. Seria I a filmului „Idiotul” rulează pe ecranele sovietice și aprecierile favorabile ale publicului sînt pentru noi cea mai frumoasă răsplătă.

Ivan Piriev

Actorul I. Iakovlev

Rezultatele Festivalului filmului

Între 16 iunie și 3 iulie s-a desfășurat la Moscova primul Festival unional al filmului sovietic. La această mare competiție au participat 27 de studouri cinematografice, fiecare prezentînd, la alegere, cele mai bune filme realizate în cursul anului 1957. Membrii juriului, prezidat de regizorul Grigori Alexandrov, au vizionat peste 100 de filme artistice, de știință popularizată, documentare și de desene animate, precum și jurnale cinematografice.

O serie de filme distinse la festivalurile internaționale n-au intrat în concurs și au căpătat premii speciale. Aceste filme sînt: „Înălțimi”, „Zboară co-

corii”, „Casa în care locuiesc”, „Prințesa de zăpadă” și „În Oceanul Pacific”.

Premiul întîii al Festivalului a fost decernat filmelor „Dorul liniștit”, „Pentru viața oșindîților”, „Minunea”.

Premiul doi a fost acordat filmelor „Familia Ulianov”, „Suriile”, „Noapte de carnaval”, „Bătălia pentru un miliard”, „Drumul spre stele”, „Salut, prieteni!”, „Un milion într-un sac” și jurnalelor „Vreau să știu totul” (nr. 1), „Kazahstanul sovietic”, „Revista sportivă” (nr. 2, studioul din Riga).

Filmele documentare „Lumini la Mirnii” și „Ani de neuitat” au împărțit premiile întîii și doi.

Valentina Kalinina

Valentina Kalinina și-a început cariera artistică pe scena unui teatru din Moscova. Talentul artistei a atras însă și luarea aminte a cineaștilor, așa încît în scurtă vreme Kalinina și-a înscris numele printre „stelele” ecranului sovietic. Filmul care a lansat-o a fost „Lecția vieții”, primit cu multă căldură și de publicul românesc.

LA BRUXELLES

TRIUMFUL BALETULUI SOVIETIC

În cadrul Festivalului artistic internațional, organizat cu prilejul Expoziției universale de la Bruxelles, la sfîrșitul lunii iunie a început în capitala Belgiei turneul Teatrului Mare al U.R.S.S.

Spectatorii belgieni au vizionat baletele „Lacul lebedelor”, „Romeo și Julieta” și „Giselle”, precum și o serie de fragmente din alte lucrări coregrafice cunoscute.

Artiștii Teatrului Mare au fost așteptați cu nerăbdare de publicul belgian. Biletele s-au vîndut cu mult timp înainte de sosirea balerinilor sovietici. Presa belgiană s-a ocupat pe larg de acest important eveniment artistic, consacrindu-i pagini întregi.

Fiecare spectacol a însemnat un adevărat triumf al baletului sovietic. Iată ce a scris reputatul critic teatral belgian Marcel Laubet despre spectacolul „Romeo și Julieta”:

„Cu trei sau patru ani în urmă am făcut cunoștință cu baletul lui Prokofiev „Romeo și Julieta” datorită filmului sovietic cu același nume. Acum, cînd în interpretarea aceluiași artiști ai Teatrului Mare am putut vedea acest balet pe scenă, mi s-a întărit convingerea că această lucrare este una din cele trei-patru capodopere ale artei coregrafice a secolului XX”.

Comparînd spectacolul sovietic cu cel al teatrului Grand-Opera din Paris (în montarea lui Serge Lifar), Laubet conchide că sovieticii i-au întrecut cu mult pe colegii lor francezi și că „nici un teatru din lume n-ar putea monta mai bine genialul balet al lui Prokofiev”.

Comentînd spectacolele trupelor de balet din diferite țări,

corespondentul special al ziarului englez „Times” a scris că în viața artistică a Expoziției universale de la Bruxelles cel mai important eveniment l-a constituit turneul artiștilor Teatrului Mare.

Referindu-se la măiestria Olga Lepeșinskaia, criticul englez a arătat că marea dansatoare lasă o impresie de neuitat și că în ce privește tehnica coregrafică, ea nu-și are egal în lumea baletului contemporan.

Reflector

„Cum au pus gajă pe Semaga” este titlul unui nou film realizat de scenaristul N. Moskalenko și regizorul P. Sirov, după povestirea cu același nume de Maxim Gorki. În rolul lui Semaga apare artistul Ivan Pereverzev.

Tot o lucrare literară, și a nume „Giobanu”, de Mihail Solohov, stă la baza altui film realizat în studiourile „Mosfilm”. Filmul poartă același nume iar rolul titular este interpretat de Serghei Dyoretki, pe care publicul nostru l-a cunoscut în „Poetul”.

Teatrul de operă și balet din Novosibirsk a prezentat, pentru prima dată în Uniunea Sovietică, opera „Fiica vitregă” a compozitorului ceh L. Janacek. „Fiica vitregă” este o dramă muzicală din viața țăranilor moravi.

O uriașă capitală își schimbă fața

Moscova — strada Novopesciannaia

MOSCOVA de MIINE

te mii de metri pătrați. Peste patru sute de vânzători vor sta la dispoziția cumpărătorilor.

Pe harta Moscovei au apărut însă și alte raioane noi, pe lângă care chiar și cel de sud-vest va fi socotit curind „bătrîn”. Tot mai des se întilnesc în ziare, sînt pomenite în conferințe denumirile „Volhonka-ZIL”, „Fili-Mazilov”, „Verhnie Mnevniki”, „Kuzminki”.

Aici, pe aceste locuri de curînd incluse în teritoriul Moscovei, se va desfășura în cursul anului de al șaselea și al șaptelea cincinal o uriașă operă de construcție.

Dacă ați vizita acum raionul Volhonka-ZIL, aflat la sud de șoseaua Varșoviei, v-ați aminti de „anii de tinerete” ai raionului de sud-vest, de prima etapă a construcției lui. De jur împrejur terenul viran începe să-și piardă înfățișarea seculară. Constructorii schitează conturul viitoarelor cartiere.

Construcția în înțelesul vechi, tradițional al acestui cuvînt este înlocuită într-o măsură din ce în ce mai mare de operația rapidă și modernă de asamblare a pieselor prefabricate, realizate în uzine și fabrici speciale. Cu fiecare an care trece se perfecționează tipurile de clădiri ce se construiesc în Moscova. În lunile care vin, în raionul Bulevardului Pacii, de pildă, va începe construcția primelor două case „laminat” de cite patru și cinci etaje. Toate panourile din beton armat vor fi lucrate la laminorul creat de inginerul Kozlov.

În aceste case, apartamentele, prevăzute pentru o singură familie, sînt confortabile, judicioas planificate, și au o înălțime de 2,5 metri. Experiența noastră și a altor țări a dovedit că această înălțime este potrivită din toate punctele de vedere.

La Conferința unională a constructorilor a fost foarte apreciată clădirea din panouri mari, prefabricate, construită după proiectul unui grup de arhitecți și ingineri de sub conducerea lui V. Lagutenko. Caracteristica acestei clădiri constă în faptul că rolul de susținători îl au nu pereții ci niște piloni din beton armat, plasați între camere și între apartamente. Pereții exteriori groși au fost înlocuiți cu panouri care au o lățime de 16 centimetri. O asemenea clădire cîntărește de trei ori mai puțin decît una de caramidă. Primăvara, blocul și-a primit locatarii. Toți sînt foarte mulțumiți de apartamentele lor. În raionul Horoșevsk se construiesc acum un cvartal întreg cu astfel de blocuri.

Constructorii Moscovei transpun în viață un plan îndrăzneț, complex de transformare a orașului. În anul 1953, numai pentru construcția de locuințe a fost alocată o sumă de aproape patru miliarde jumătate ruble. Cifra aceasta vorbește și ea despre necesitatea de a se construi mai repede, mai bine și — ceea ce-i foarte important — mai ieftin. Deocamdată, prețul de cost mijlociu al unui metru pătrat de suprafață locativă este de 1.750 de ruble. Dar se prevede ca, treptat, el să scadă la 1.300 — 1.000 de ruble, în special la blocurile „laminat” și cele din panouri prefabricate mari. Se va realiza o economie însemnată atunci cînd se vor introduce metodele progresive de construcție de locuințe.

Imaginați-vă un ghid al Moscovei în anul 196... Veți găsi desigur și Galeriele Trețiakov — dar nu pe strada Lavrușinski, ci pe cheul Crimei, și încă un minunat loc de odihnă, și un nou canal special pentru canotori, și un cinematograf cu șase mii de locuri...

Vi se par visuri toate acestea? Dar aceasta este tocmai o trăsătură caracteristică a vieții oamenilor sovietici: visul de azi devine mîine realitate.

I. Loveiko

arhitect șef al orașului Moscova

Continentalul U.R.S.S.

RECENSAMINTUL populației Uniunii Sovietice, care se va efectua în ianuarie viitor, va fi al patrulea la număr după revoluție, urmînd celor din 1920, din 1926 și 1939. La operațiile de recenziere vor participa 600.000 de oameni.

LUCRATORII marii distilerii de ulei din Andijan își transformă fabrica într-o adevărată grădină. Ei au plantat anul acesta în jurul fabricii lor 5.000 de pomi, la care se adaugă nenumărați arbuști și flori. Întreprinderea are un parc propriu, precum și livezi și vii ce se întind pe 20 de hectare. Materialul necesar este furnizat de „atelierelor verzi” ale fabricii, cum au botezat muncitorii serele. Exemplul distileriei este urmat de tot mai multe fabrici, care își creează propriile lor „atelierelor verzi”.

DURATA MEDIE A VIEȚII a crescut în U.R.S.S., în ultima jumătate de veac, de la 32 la 67 de ani. Creșterea anuală a populației țării este de 3 milioane. Media zilnică a nașterilor este de 10.000, adică aproximativ 3.600.000 pe an.

INTR-UN AN, industria sovietică produce acum atît cît

a produs în primii 15—20 de ani după Revoluție.

BIBLIOTECA „LENIN” din Moscova — cea mai mare bibliotecă publică din lume — face schimb de cărți, microfilme și publicații cu 1.600 instituții de cultură din 62 de țări. Un loc de seamă între acestea, îl ocupă Franța. Din această țară participă la schimb 110 academii, universități, biblioteci, asociații, redacții etc.

PE DREPT CUVINT Moscova poate fi numită oraș-grădina. În momentul de față, fiecărui moscovit îi revin pînă la zece metri pătrați de zonă verde. În viitorul apropiat această suprafață va crește și mai mult. Numa în cursul anului 1958, în capitala Uniunii Sovietice vor fi plantați peste 140.000 de arbori, 1.300.000 de tufe diferite și milioane de flori. Afară de aceasta pe străzile Moscovei vor apare sute de mii de flori în lazi de lemn, în vase mobile și în coșuri.

LA FIECARE 600 DE LOCUITORI ai U.R.S.S., există un medic. Din acest punct de vedere, Uniunea Sovietică ocupă primul loc în lume.

SPECIALIȘTII ANULUI 1958

(urmare din pag. 1-a)

de argint. În anii precedenți astfel de absolvenți intrau în învățămîntul superior fără examen de admitere sau pe bază de examen la o singură disciplină. Ei se vor bucura de prioritate numai în cazul obținerii unor medii egale cu ceilalți candidați.

Preocuparea de a orienta spre instituțiile de învățămînt superior tineri care au lucrat sau lucrează în producție, a existat și în anul de învățămînt 1957—1958. Astfel, din cei 340.000 de candidați admiși, în care intră și cei de la cursul seral și prin corespondență, 290.000 (84 la sută) au provenit din cîmpul muncii. Pentru anul 1958—1959 se prevede ca procentul acestora să ajungă pînă la 80 la sută.

În continuare, autorul se referă la alte măsuri luate spre a apropia cît mai mult învățămîntul superior de producție, ca, de pildă, transferarea Institutelor agricole de la orașe la sate, mai ales la stațiuni experimentale și sovhozuri unde tinerii vor avea posibilitatea să verifice practic cunoștințele teoretice însușite de-a lungul anilor de școală. În cadrul studiului, studenții acestor Institute vor participa în mod nemijlocit la munca practică de exploatare, vor conduce efectiv mașini agricole, vor lucra în echipe agricole, putînd astfel să cunoască mai profund diversele profesii și condițiile concrete de muncă.

Acest complex de măsuri va avea, fără îndoială, drept urmare nu numai sporirea promoțiilor de specialiști, dar și creșterea considerabilă a valorii pregătirii lor, ceea ce va constitui o garanție de progres și mai mare pentru știința, tehnica și cultura țării sovietice.

Marele realizări de pînă acum ale învățămîntului superior sovietic în formarea specialiștilor de înaltă calificare, noile măsuri luate, ca și cele ce se vor mai lua pentru continua lui perfecționare, se cuvin a fi urmărite și studiate cu toată atenția și de către pedagogii din țara noastră. În astfel de măsuri găsim între altele prețioase învățămînte și sugestii pentru îmbinarea cît mai justă a învățămîntului teoretic cu pregătirea practică a viitorilor noștri specialiști, pentru înarmarea lor cu cunoștințe temeinice în problemele economice concrete și ale organizării producției etc., spre a putea deveni participanți activi în rezolvarea problemelor științifice și tehnice, legate de construirea socialismului în patria noastră.

La cinematograful REPUBLICA ecran lat (CINEMASCOP)

CONCURSUL

CINE CITEȘTE — GHICEȘTE

Publicăm mai jos răspunsurile corecte la întrebările concursului „Cine citește — ghicește”. Răspunsurile sînt date în ordinea în care au fost înscrise în buletinul de concurs.

La întrebările 1 — 15:
3 — 1 — 3 — 2 — 2 — 2 — 3 — 1 — 2 — 2 — 3 — 1 — 1 — 2 — 2.

La întrebările 16 — 20:
16) A. S. Griboedov, N. A. Nekrasov, V. V. Maiakovski.
17) Ledeki, Levički, Levinson.
18) A) Schubert, Watteau, Șolohov, I. S. Bach.
B) Toscanini, Rembrandt, I. S. Bach, Th. Mann, Byron.
C) Murillo, Schubert, Byron, Rembrandt, I. S. Bach.
19) M. R. Paraschivescu, V. Tulbure, Cicerone Theodorescu.
20) A. Tvardovski, L. Leonov, V. Kataev.

La întrebarea 3 se consideră valabil și răspunsul „5.700”. La întrebarea 18 se consideră valabile și răspunsurile în care numele enumerate mai sus sînt citate numai la una dintre cărți.

Tragerea la sorți și decernarea premiilor va avea loc duminică 20 iulie a.c. ora 10.30 în sala de lectură a Bibliotecii Centrale A.R.L.U.S. din str. Ion Ghica nr. 5.

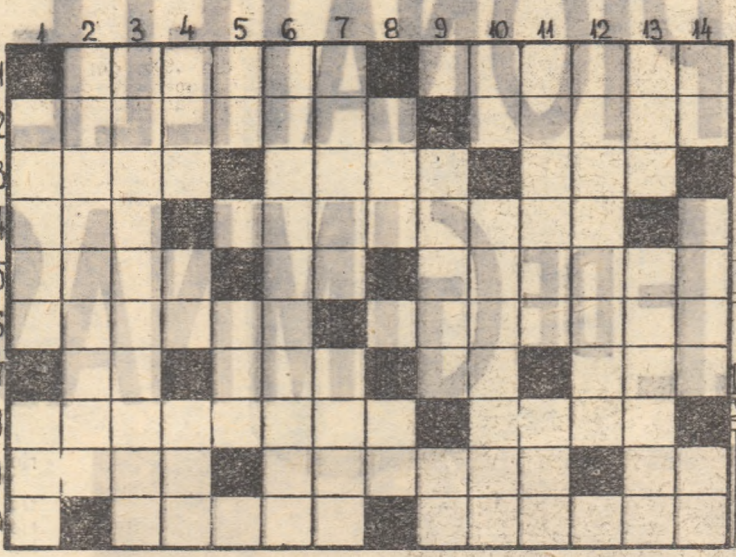

Călătorie peste trei mări

URBANISTICA

ORIZONTAL: 1) Cartea de citit a unei clădiri — Clădiri de proporții 2) Camera cu intrare proprie — Trepte 3) Așezare urbană — Răcoare — Feligari 4) Văzduh — Instalații indispensabile oricărei locuințe 5) Specie de păsări — Salutare — Ploaie repede de vară 6) Se poartă la gît — Puneți umărul 7) În apartament... — Un locatar oarecare... — Vecina mea — Cumpăra 8) Îndeplinită — Lac în Iugoslavia 9) Nume de fată — Panoul unei uși — Înăuntru 10) Drum săpat în munte — Așeza în linie dreaptă un șir de case.

VERTICAL: 1) Intră și cînd fereastra este închisă — Sub acoperiș 2) Un ochi de cer în spătura peretelui 3) Locuință în bloc 4) Cească — Erbin — Ori 5) Suprafață — A trage (a chiuli) 6) Case năruite

7) Capitală în Baicanj — Parter... la teatru 8) In casa

ceasta locuiesc! — Stau la... începutul alfabetului 9) Cu cîi sînt mai înalte, cu atît au mai multe la număr — Spre 10) Nota scriitorului — Ce se poate mîrturisii 11) Construcție cu dependințele ei — În junglă sau

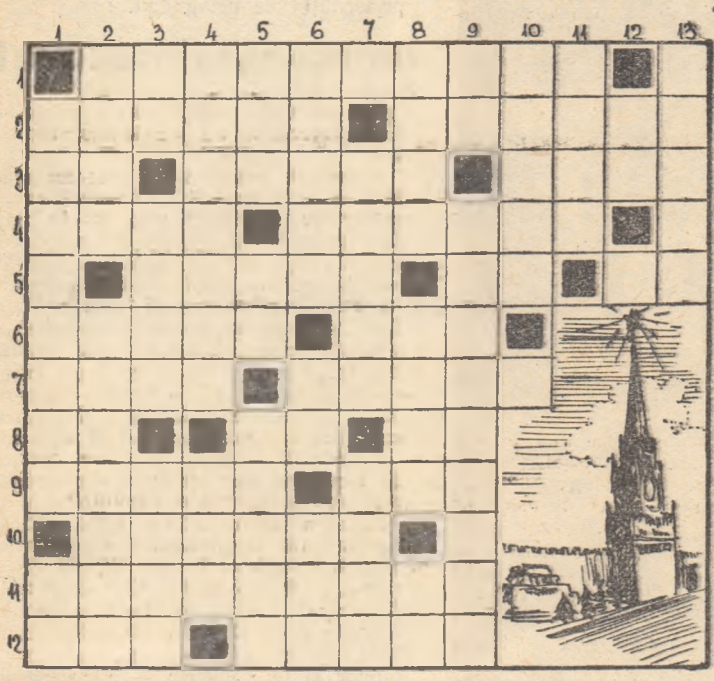

la C.E.C. 12) Camere situate pe una din laturile ale culoarului 13) Prefix — Sînt necesare pentru executarea unui proiect 14) O pereche — Cea a lui Maiakovski spală pe biroucrăți — Ofertă.

„Cășorii”! Iată numele prin care a devenit cunoscută pretutindeni emisiunea românească, neobișnuit de frumoasă din 1903, care înfățișează o căruță de poștă trasă de patru telegari focosi. Cășorii înhămați la căruța de poștă erau simbolul poștei romine din veacul trecut.

Cu prilejul sărbătorii centenarului mărcilor poștale românești și al poștei de stat, va fi scoasă „de la naftalină” o căruță de poștă autentică, păstrată încă de pe vremea „olacelor”. Trasă de patru cășorii la fel de focosi ca și înaintașii lor de acum un veac și minată de un surugiu în costum de epocă, originală carețea va face o cursă pînă la un vad învecinat orașului, pe care-l va trece ca pe vremea bunicilor, de-a dreptul prin apă. Scrisorile transportate cu această „cursă” și purtînd o stampilă specială, vor constitui piese pe care desigur toți colecționarii vor dori să le aibă.

PRIN MOSCOVA

ORIZONTAL: 1) Una din stațiile metroului 2) Înconjură Kremlinul — Cele de la Moscova sînt celebre datorită Universității 3) Diftong — Sculptor român — Cîste, prețuire 4) Din familia oi — Luptători cu bicepsii bine dezvoltați 5) Puțin — Unsprezece — Textilă 6) Port japonez — O lovitură de viață! 7) Construcții ferociare — Autorul piesei „Ivanov” 8) Idem — Negafie — Obicei 9) Pentru ei s-a deschis în piața Dzerjinski un magazin cu șase etaje — Moscova numără peste 800 10) Barbar 11) Fondatorul Moscovei 12) Vreme mohorîtă — Fulgurește.

VERTICAL: 1) Parc din Moscova celebru pentru atracțiile sale — Doctor 2) Gară principală a Moscovei — „Kolto” — arteră moscovită 3) Adrian — Primul aviator — Față palidă 4) Grandiosul stadion moscovit — Inginer 5) Felicită — Posesiv — Cană mare cu capac 6) Perete umed — Comparație — Copiii hectarului 7) Măsurătoare pentru clădirile înalte ale Moscovei — Arbust 8) Kilocalorie — Oraș francez — Kilogram 9) Alfa și Omega — Atracția tuturor turiștilor sosiți la Moscova 10) Sclavi la spartani 12) Lac african 13) Se află în fiecare stație.

MAXIMAFILIE

Colecționarea mărcilor care reproduc opere de artă este o temă mult agreată în filatelia constructivă.

Unii amatori de grafică și de istoria artelor caută să lărgescă posibilitățile de colecționare ca și desfășurarea artistică pe care le-o oferă colecțiile, procurîndu-și mărcile în chestiune aplicate pe cărți poștale ilustrate reproducînd același subiect ca și marca. Este ușor de înțeles că pe lingă obținerea unui ansamblu armonios, format din îmbinarea cărții poștale cu marca, se creează posibilitatea de a urmări mai clar detaliile desenului pe reproducerea mărită, imprimată pe cartea poștală. Desigur, ilustratele fiind imprimate în polimeric, colecționarii poate dispune și de imaginea în culori a operei de artă respective.

Din alăturarea mărcilor cu ilustratele a luat naștere „maximafilia”, o ramură derivată a filateliei. Pentru ca o astfel de piesă să îndeplinească în totul cerințele „maxime”, marca trebuie să fie oblemă în localitatea legată de subiectul mărcii și preferabil la data punerii în circulație a emisiunii respective. Aceleași criterii sînt valabile și pentru alte subiecte decît operele de artă. Ca un exemplu de carte poștală maximă am putea cita următorul: o carte poștală reprezentînd statuia lui Ovidiu din Constanța, francoată cu marca românească „Ovidiu” și purtînd stampila poștală a oficiului din Constanța, preferabil cu data punerii în circulație a mărcii susnumite.

Dintre recentele manifestări maximafiliile din țara noastră amintim participările de colecții maximafiliile la expozițiile filatelice care au avut loc la Roman, Satu Mare etc. În vederea încurajării acestui sector de colecționare, expoziția filatelică „București 1958” a rezervat pentru maximafiliile o secție specială dotată cu premii.

ȘAH ■ ȘAH ■ ȘAH ■ ȘAH ■ ȘAH ■ ȘAH

Creierul electronic poate juca șah mai bine ca omul?

Au trecut aproape două sute de ani de cînd mecanicul ungar Farkas Kempelen a prezentat împărătesei Maria Tereza minunata sa păpușă care juca șah. În fața ochilor uimiți ai privitorilor, mașina juca împotriva oricui, și câștiga. Din cînd în cînd, Kempelen îi învîrtea mecanismul, ca pe un ceasornic, iar „turcul” (păpușa era îmbrăcată în costum turcesc) făcea imposibil mutare după mutare.

Mașina lui Kempelen a făcut mare vîlvă și împreună cu inventatorul ei a colindat toate capitalele Europei. Ea a fost prezentată la Petersburg Catherinei a II-a împărătesa Rusiei, a jucat cu Friederich al II-lea, regele Prusiei, iar mai tîrziu printr-o învinșii ei s-a numărat și Napoleon I, care, se știe, era un mare amator de șah și foarte bun jucător.

Adevărul a ieșit la iveală abia în 1854, odată cu „moartea” păpușii. În timp ce mașina juca o partidă la Philadelphia, a izbucnit un incendiu uriaș care a cuprins și clădirea în care avea loc demonstrația. Spectatorii au fugit și, în urma lor, din ladă a ieșit cu greu un om mic de statură, care abia a putut scăpa cu viață din mijlocul vîlvăților și a fumului. Minunata păpușă a lui Kempelen a pierit însă în flăcări și odată cu ea una dintre cele mai ingenioase invenții mecanice ale secolului al XVIII-lea.

Oamenii epocii marilor descoperiri atomice și ai cuceririi spațiului cosmic sînt obișnuiți să nu se mire prea mult în fața noilor descoperiri. Aceasta explică de ce informația, apărută destul de discret în presă, care anunța că între alte lucruri uimitoare mașinile electronice de calculat sînt în stare să joace și șah, n-a provocat vîlvă decît în mijlocul pasionaților șahiști.

Într-o zi s-au ridicat voci pro și contra noului robot șahist. În-său de năpăstie glume.

Odată cu perfecționarea lor, s-a constatat că mașinile electronice pot rezolva orice proble-

mă logică, dacă aceasta poate fi descompusă într-un lanț de afirmații logice simple, deoarece, în principiu, soluția problemelor de logică nu se deosebește de rezolvarea problemelor cu caracter matematic. Tocmai pe această bază mașinile electronice de calculat pot fi „învățate” să joace șah (sau orice alt joc logic) deoarece șahul constituie în sine o problemă de logică cu un obiectiv bine determinat (regele advers trebuie să fie făcut mat), subordonată unor condiții stricte (regulile jocului). Această problemă principală poate fi împărțită într-o serie de probleme parțiale (alegerea mutării în fiecare poziție).

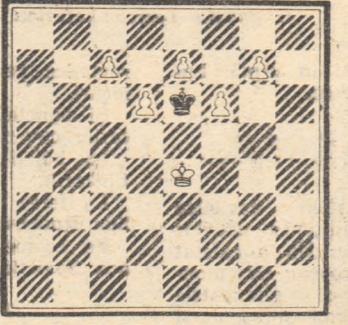
Mașina electronică fiind superioară oricărui jucător de șah din punctul de vedere al calculării variantelor, s-ar părea că nu mai rămîne decît să i se fixeze „programul” (adică regulile după care să joace) și ea va câștiga cu ușurință la orice maestru.

Survin însă două obstacole esențiale care vor liniști, desigur, pe cei care vîd în apariția robotului șahist o primejdie de moarte pentru milenarul joc. În primul rînd, mașina trebuie să aleagă din numeroasele posibilități existente în fiecare poziție, pe cea mai bună. Pentru aceasta, „programul” trebuie să conțină reguli fixe de apreciere a poziției. Această apreciere este însă o operație de gîndire complicată, greu de exprimat în reguli precise.

Pe de altă parte, dacă scoțim că într-o poziție oarecare există 30 de mutări posibile, spre a calcula o mutare mașina va trebui să verifice 30² variante, pentru două mutări 30²×2 variante, iar pentru a calcula cinci mutări, ea va trebui să verifice nu mai puțin de 30⁵ variante. Sototînd arbitrar că operația s-ar face cu un miliard de variante pe secundă (mașinile actuale nu au ajuns încă la o astfel de viteză; cele mai bune execută cîteva sute de mii de operații pe secundă), atunci pentru acest

calcul ar fi nevoie de o săptămînă. Deci, în stadiul actual al lucrurilor, cel mai bun creier electronic șahist nu poate juca decît destul de slab, fiind incapabil să aprecieze pozițiile, deci neavînd un plan.

În schimb robotul se arată un excelent dezlegător de probleme de șah. Tema problemelor fiind limitată: matul într-un număr fix de mutări, mașina va calcula cu extremă viteză și precizie toate variantele de mat posibile și va da invariabil soluția justă. Iată mai jos o poziție pe care matematicienii din Moscova au propus-o unei mașini electronice și pe care aceasta a rezolvat-o în 12 minute:

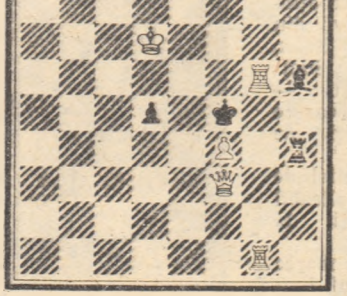

Mat în 3 mutări
(Alb: Re4, Pp. c7, d6, e7, f6, g7. Negru: Re6)

Desigur, sîntem abia la începuturile aplicării practice a ciberneticii. Cine știe ce minunate lucruri vor face „robotii” electronici ai viitorului: uzine care se conduc complet automat, avioane fără piloți sau poate alte lucruri la care nici nu ne gîndim. Șahiștii pot fi însă liniștiți: chiar dacă s-ar inventa o mașină electronică în stare să joace în mod desăvîrșit, nimeni nu se va gîndi s-o folosească pentru a strica plăcerea jucătorilor de șah. Cel mult marii campioni se vor putea antrena jucînd cu robotul...

Problema nr. 14

S. Konstantinopolski (Kiev)

Mat în 2 mutări
(Alb: Rd7, Df3, Tg1, Tg6, Pf4. Negru: Rf5, Th4, Nh6, Pd5)

Pronosport

CAMPIONATELE MONDIALE DE GIMNASTICĂ

5 iulie 1958, Moscova

Grandiosul stadion „V. I. Lenin“ a îmbrăcat haine de sărbătoare. Zeci de steaguri fluturau în vânt. Printre ele, cele ale țărilor participante — 24 la număr — la a XIV-a ediție a campionatelor mondiale de gimnastică, spre care se îndreptau, pe bună dreptate, privirile cercurilor sportive din lumea întreagă și pe care le așteptaseră cu legitim interes și mari speranțe iubitorii de sport sovietici, 70.000 de spectatori au ținut să fie prezenți în tribune la festivitatea de deschidere a marelui eveniment sportiv. Semn al unei mari pasiuni, al interesului considerabil și al prețurii competiției supreme a gimnasticii mondiale.

Campionatele au fost precedate de intense pregătiri în toate cele 24 de țări care și-au anunțat participarea. Exercițiile au fost repetate și perfecționate neîncetat, pentru a se adăuga mișcărilor aici mai multă precizie și grație, dincolo mai multă suplețe și vigoare. Pretutinderi au avut loc adevărate festivaluri de pregătire a marilor întreceri.

Ziarele din Moscova au oglindit pe larg acest eveniment, precum și pe participanți. Reportajele și interviurile au venit să completeze imaginea campionatelor mondiale pe 1958. Ziarul „Sovetski Sport“ a publicat materiale ample despre concurenții cei mai buni, despre echipele cu cele mai multe șanse la titlurile supreme.

Cel mai bun dintre cei buni

Vorbind corespondentului agenției TASS despre perspectivele acestei ediții a campionatelor mondiale, președintele Federației internaționale de gimnastică, elvețianul Charles Thoeni a subliniat că ea „va prilejui o luptă foarte interesantă, deoarece reunește fără excepție pe cei mai buni gimnaști și gimnaste din lume. Faptul — a continuat el — face greu un pronostic“.

Și nici nu se putea altfel când erau față în față campioni olimpici și mondiali, sportivi sovietici, alături de revelația ultimelor concursuri internaționale, japonezii, precum și sportivii din Cehoslovacia, Franța, Ungaria, Italia, România, Africa de Sud etc. „La individual — a spus Charles Thoeni — nu sînt excluse surprizele, deoarece multe țări posedă gimnaști tineri de mare talent“.

În asemenea condiții, cu o astfel de participare selectă, era și explicabil interesul manifestat în lume și la Moscova.

Și întrecerile au început în marea Sală a Sporturilor din complexul Lujniki. Mii de spectatori și-au luat din timp locurile în tribune, așteptînd cu emoție primele confruntări care aveau să dea o imagine exactă a amploarei bătăliei pentru titlurile de campioni mondiali. Așteptau cu emoție și speranțe victoria — din nou — a reprezentanților și reprezentanțelor Uniunii Sovietice. Măsiunea nu părea de loc ușoară în compania altor concurenți cu aspirații justificate la titluri, printre care japonezii se înscriau ca prețendenți foarte serioși.

Dar, aceste prime întreceri au întărit speranțele spectatorilor. Gimnaștii sovietici — cei care au deschis „focul luptei“ au fost băieții — și-au manifestat de la primele exerciții superioritatea. Și și-au păstrat-o pînă la ultima probă a zilei (la exerciții impuse). Nu însă, fără emoție. Într-adevăr, gimnaștii japonezi s-au dovedit a fi cei mai redutabili concurenți, confirmînd locul fruntaș ocupat în ultimii ani în ierarhia mondială. Apoi au venit la rînd gimnastele sovietice. Aceleași exerciții impuse au subliniat o superioritate și mai evidentă. Hotărît lucru, sportivii sovietici nu erau de loc dispuși să cedeze poziția dominantă cucerită de ani de zile cu prețul unor pregătiri de adevărați maeștri. Dar să ne

Gimnasta Larisa Latînina

întorcem cu cîțiva ani în urmă. Lucrul nu-i lipsit de interes.

La Helsinki, în 1952...

Superioritatea gimnasticii sovietice tînde să devină o tradiție a marilor competiții internaționale. Nu a existat concurs cu caracter european sau mondial la care gimnaștii și gimnastele sovietice să nu fie primii și să nu-și înscrie numele odată cu al patriei lor, pe tabelul de onoare al învingătorilor.

La Helsinki, la Jocurile Olimpice din 1952, succesele lor au sîrui ro-pote de aplauze, execuțiile lor — exclamații de sinceră admirație. Viktor Ciukarin devine campion absolut la băieți; Gorohovskaia cucerește primul loc la fete, iar U.R.S.S. — primul loc pe națiuni. Așa a început lunga perioadă de superioritate sovietică.

Doi ani mai tîrziu, în capitala Italiei s-au întîlnit din nou cei mai buni din lume, de data aceasta în cadrul campionatelor mondiale. Nu exista nici o îndoială asupra rezultatului final. Erau prea buni gimnaștii și gimnastele

sovietice pentru a le scăpa primele locuri.

Și punctajul final le-a acordat onorurile cuvenite:

La băieți: campion mondial Viktor Ciukarin.

La fete: campioană mondială Galina Rudkova.

Pe echipe, la băieți și fete: Uniunea Sovietică pe primul loc.

...și în 1956 la Melbourne

Din nou la Jocurile Olimpice. De data aceasta în Australia, la Melbourne. Din nou ochii erau ațintiți spre sportivii sovietici. Cine-i va putea de-trona? În sala — spațioasă — de la „West Melbourne Stadium“ speranțe erau multe, dar șansele...

Pe rînd suplețea, grația, frumusețea și precizia mișcărilor sportivelor, ca și eleganța, vigoarea, precizia și forța sportivilor sovietici au cucerit asistența și au fixat pe foile de arbitraj notele cele mai bune care exprimau o supe-

rioritate evidentă, constantă.

Viktor Ciukarin a devenit astfel pentru a doua oară campion absolut; Larisa Latînina și-a trecut numele pe tabloul învingătoarelor și toți concurenții sovietici la un loc au adus Uniunii Sovietice nu numai medaliile de aur și primul loc pe națiuni, ci și confirmarea — dacă mai era nevoie — a unei superiorități de netăgăduit.

Iar acum, la Moscova!

La recentele campionate mondiale lista succesorilor nu s-a închis. Dimpotrivă.

Gimnaștii sovietici au luat un start bun. Momentele de încîntare cromeie miilor de spectatori prezenți în Sala Sporturilor de la Lujniki de minunatele demonstrații ale lui Șahlin Azarian, sau Titov, vor rămîne adînc întipărite în amintirea celor care i-au urmărit. Dar toți gimnaștii sovietici care au alcătuit echipa U.R.S.S. s-au străduit din toate forțele lor și cu toată priceperea să-și impună valoarea. Japonezii abia așteptau să-i întrecă. De altfel, concurența japonezilor a fost evidentă. La exerciții impuse, de pildă, primele 10 locuri au fost împărțite de sovietici și japonezi, iar pe echipe diferența de punctaj a fost de 3,25 p. Șahlin, Titov, Azarian, Stolbov, Lipatov și Muratov (toți U.R.S.S.) au ocupat respectiv locurile 1, 2, 4, 5, 7 și 10; Ono, Takemoto, Aihara și Tsukawaki (toți Japonia) locurile 3, 6, 8 și 9. Pînă la urmă însă, Boris Șahlin — un demn continuator al lui Ciukarin — a cucerit titlul mondial individual, iar U.R.S.S. titlul pe echipe.

Evoluția gimnastelor sovietice a produs aceeași admirație ca și cea a băieților, grație clasei lor excepționale. O mică dovadă: punctajul obținut la exerciții impuse a fost de 190,461 p. l. Erau prezente la sol, la birnă, paralele și sărituri olimpicele Latînina, Muratova și Manina. Demonstrațiile lor au însemnat o broderie fină de mișcări armonioase, adevărate rapsodii ale grației feminine. Aplauzele au făcut să răsune marea sală, marcînd și de data aceasta o superioritate clară.

Gimnastica sovietică a triumfat din nou.

În tabăra participanților romîni

În tovărășia acestor virtuozii ai gimnasticii; ceilalți concurenți și concurenți au avut o sarcină nu chiar de înviat. Căci e teribil de greu să te întreci cu invincibilii campioni!

Desigur, contactul cu sportivii sovietici — cu maeștrii — creează posibilitatea unui rodnic schimb de experiență.

Gimnastele romine, de pildă, s-au inspirat foarte mult din vasta experiență a sportivilor sovietici și au căutat să folosească cel mai mic prilej pentru a-și îmbogăți bagajul de cunoștințe. Adăogînd, la acestea, un plan de antrenament bine studiat și executat cu conștiinciozitate și perseverență, precum și o participare constantă la întreceri internaționale, gimnastele romine și-au ridicat clasa și și-au apropiat o experiență de concurs potrivită pentru a reuși performanțe de valoare.

Acum, la Moscova, gimnastele noastre s-au afirmat, aături de cele din R. Cehoslovacă, R. P. Ungară, Japonia, R. P. Polonă ș.a. O deosebită impresie au făcut Elena Teodorescu, Ileana Petroșanu și Anastasia Ionescu.

*

A XIV-a ediție a campionatelor mondiale de gimnastică s-a încheiat cu un succes deplin pe plan tehnic. Cum au subliniat numeroșii corespondenți de presă străini, întrecerile recent disputate au atîns un nivel înalt și aceasta în primul rînd datorită valorii gimnaștilor și gimnastelor sovietice.

P. Negreanu